

Proloog

Dreams are made of sand and sun...

Het heeft even geduurd, want de studie Data Science vroeg meer aandacht, maar we zijn er dan nu toch uit over wat we komende zomervakantie gaan doen. We zaten nog wel te twijfelen. We willen ook graag eens naar de Baltische staten (Estland, Letland en Litouwen) maar de zee en de zon legden toch wat meer gewicht in de schaal. Zeker na de vele natte fietsdagen in 2016 lijkt het ons heerlijk nu eens wat meer kans op warm en zonnig weer te hebben.

Ons fietsplan is een combinatie van een aantal bestaande routes. We nemen eerst de fietsbus naar St. Pied-de-Port (door een medefietser ook wel omgedoopt naar pietje-por). Dit plaatsje is bekend vanwege de wandelroute naar Santiago. Op deze plek gaan veel reizigers de grens over naar Spanje.

Wij doen dat niet. We beginnen met een stukje van 80 kilometer over memory lane. In 2006 fietsten we hier ook. Toen nog met Cycletours en kinderen. Het helpt ons om richting de Atlantische oceaan te komen.

Daar pakken we de Velodysee route op. Deze route loop heel veel langs de zee (altijd +1 voor mij) en over autoloze en autoluwe paden. De recensies lopen uiteen. Sommige mensen vinden het te druk en te saai. Anderen genieten van de constante blik op zee en het mooie weer. Wij gaan dit aan den lijve ondervinden. De complete route loopt door tot helemaal bovenin Bretagne. Dat is voor ons te ver. Wij slaan na 807 kilometer bij Nantes af.

Daar pakken we de Bretagne-Normandië route op. Zoals de route zegt, pakken we een groot deel van het binnenland van Bretagne en Normandië mee. Even weg van de zee dus en een beetje afwisseling kan geen kwaad. Voor ons duurt die afwisseling 652 kilometer.

Deze brengt ons bijna in Boulogne-sur-Mer, maar iets eerder slaan we af. Van daar hebben we weer een kort verbindingsstukje (15 km) en dan komen we op de LF1, die we een dikke 100 kilometer volgen. Een beetje een bekend stukje, want die deden we twee jaar geleden ook, maar er is weinig keus daar.

We laten Brugge links liggen en rijden naar Gent. Deze stad staat al heel lang op ons lijstje om te bezoeken. Na het bezoek aan Gent gaan we zo snel mogelijk richting Nederland. Via Zeeland gaan we naar Breda en daar volgen we de LF9.

De LF9 NAP-route heeft een bijzonder thema: het NAP (Normaal Amsterdams Peil). Deze lange fietsroute volgt globaal de kustlijn die ontstaat als alle dijken en duinen wegvallen. Goed om te zien dat Groningen in dit geval droge voeten houdt. Het hele stuk is 371 kilometer lang. Inmiddels zitten we dan ook al tegen de 2000 kilometer, dus het kan ook zijn dat we het laatste stukje met de trein gaan. Dat is afhankelijk van de zin, het weer (regen en wind) en de tijd.

Al met al denk ik dat we met deze 2300 kilometer een groot stuk variatie van Frankrijk, België en Nederland te zien krijgen. Op dit moment van schrijven vriest het nog buiten en is de schaatsbaan open. Ik kijk uit naar de zon en de warmte. En natuurlijk probeer ik elke dag weer wat regels te wijden aan onze belevenissen..

Zaterdag 29 juli: Van St. Jean Pied de Port naar Hasparren

44 kilometer (60 totaal)

Camping Les terrasses de Xapitalia

*Houd je geestesoog steeds vast op Ithaca gericht,
daar te komen is je uiteindelijke doel.*

*Maar haast je vooral niet,
je reis kan beter jaren en jaren duren.*

Nu ik hier op de camping met een bier zit, heb ik eindelijk het gevoel dat de vakantie is begonnen. Om hier te komen had best wel wat voeten in aarde. Soms een prettige ervaring, soms een wat minder prettige. Het begon allemaal op donderdagmiddag. Direct na mijn werk de auto ingepakt en naar Broek in Waterland gereden. Ik heb een fijne zoon en schoondochter, zij zijn meegegaan om de auto mee terug te nemen. In Broek worden we altijd hartelijk verwelkomd door Liedeke en Martijn. Het is niet de eerste keer dat we hun gastvrijheid als springplank gebruiken voor een vakantie. Altijd welkom daar.

Op vrijdagochtend fietsen we ongeveer 15 kilometer naar de opstapplaats van de bus. We hebben een mooie route Amsterdam in met twee pontjes. Voor de eerste moeten we wel 25 cent per persoon betalen. De tweede is gratis.

Bij de opstapplaats staan meer mensen te wachten. Bij het instappen is het altijd het gedoe van voordragers verwijderen, plekje vinden voor de bagage en een goede plek in de bus. Het lukt allemaal.

In Utrecht stappen nog meer mensen in. Een paar hebben vertraging met de trein, dus we staan drie kwartier extra te wachten. Dan naar Breda. Op de snelweg is een ongeluk gebeurd dus we moeten via Rotterdam. En wij niet alleen. In Breda is de vertraging opgelopen tot bijna twee uur. Maar afijn. We zijn op weg.

Slapen in een bus is geen feest. Je kunt de stoel wel wat achterover zetten maar het blijft voor mij een onnatuurlijke houding. Als een rollade aan het spit moet ik continu draaien. Ik heb begrepen dat mensen vroeger altijd zittend slapen. Is niet gezond voor lijf en leden. Vandaar dat hun levensverwachting zo laag was. Ik dommel af en toe wel wat weg maar echt slapen is er niet bij.

Bij de eerste uitstapplaats is de vertraging gereduceerd tot anderhalf uur. Gelukkig weet de chauffeur dit snel te corrigeren door terug te rijden omdat hij denkt dat de uitgestapte mensen wat vergeten zijn. Het was gewoon van iemand die nog in de bus zat. Uiteindelijk staan we om half 10 in PietjePor. Ik zet de fietsen in elkaar, we laden op en we gaan op weg naar huis. Het is wat bewolkt maar wel warm.

In PietjePor kijken we even naar de oude brug. Maar daarna willen we bewegen. Na al dat stilzitten voelt het heerlijk op de fiets. We hebben deze route al eens eerder gereden in 2006. In mijn verslag ([link](#)) schreef ik toen

De route was weer erg mooi. We hadden eerst een klein klimmetje en daarna leek het alsof we alleen nog maar naar beneden gingen. Het was net een kermisattractie. Je ging op en neer en heen en weer en omdat je zo hoog zat, had je uitzicht naar alle kanten. En je hoefde er haast niets voor te doen!

Dus we verwachten een makkelijke dag. Niets is minder waar. Of het door de toegenomen ouderdom komt, de 25 kilo bagage, of door de temperatuur en zon die op ons brandt, we ploeteren letterlijk en figuurlijk naar Hasparren. Al met al toch nog een 660 hoogtemeters in 44 kilometers. Ik kan alleen maar concluderen dat ik geen jonge god meer ben. Gelukkig maakt het landschap veel goed. Het is een feest van herkenning. In de verte de Pyreneeën, gehuld in wolken, op de voorgrond landerijen en soms een kasteel. Het is Baskenland. Een soort van Friesland voor Frankrijk en Spanje. Een eigen taal waarin het een sport is om zoveel mogelijk x-en, o's en q's in een woord te krijgen om het onuitspreekbaar te maken. Ze hebben ook een eigen cultuur en sporten waarvan ik *pelotte* nog het meest intrigerend vind.

Totaal uitgeput en bezweet komen we bij de camping in Hasparren aan. De receptioniste herkent een noodsituatie en ze schenkt meteen een glas koud water in. De camping is wel duur, maar we krijgen een mooi plekje en de supermarkt is vlakbij. Daar halen we een cider en een bier en openen we officieel de vakantie.

Zondag 30 juli: Van Hasparren naar Vieux-Boucau-les-Bains

82,2 kilometer (141 totaal)

Camping les Chenes

Exhaustipated

(adj.) *Too tired to give a shit.*

Het viel niet mee vandaag. Bijna dezelfde hoogtemeters als gisteren, maar een twee keer zo grote afstand. We zijn dan ook best moe. En daar hebben we een prachtige dag voor terug gekregen.

Je kon vannacht een kanon afschieten naast de tent. We zouden het niet hebben gemerkt want we zaten in een diepe coma. Ondanks de warmte want bij het opstaan was het nog 21 graden. We hadden gehoopt op een geleidelijke afdaling naar Bayonne. Dat ligt tenslotte aan zee. Maar het mocht niet zo zijn. Heuvel na heuvel moest beklommen worden. En het zweet gutste weer door de bilnaad. En zo laten we langzaam maar zeker de Pyreneeën achter ons. Maar als je maar stug doorgaat, dan kom je er vanzelf. Met het zicht op de rivier *l'Adour*, die naar Bayonne leidt, maken we een koffie. Geen gebak vandaag want het is zondag en dan zijn de winkels later open. Een broodje met Camembert smaakt eigenlijk net zo goed.

Bayonne is de hoofdstad van Baskenland. Meer dan 300 jaar hoorde het bij Engeland en pas in 1451 is het bij Frankrijk gekomen. In de 16e eeuw slibde de haven dicht maar door slimme engineering kon er een nieuwe haven gebouwd worden en Bayonne groeide uit tot een centrum van scheepvaart en scheepsbouw.

Wij hadden graag deze stad gezien. De kathedraal, het Baskisch museum, de citadel en de kleine straatjes. Maar dat gaat niet gebeuren want het is er een gekkenhuis. Als we de stad binnen rijden lopen hordes mensen, wit gekleed met een rode sjerp of sjaal, richting het centrum. Overall waar een auto kan staan, staat er ook een. En daartussen allerlei tentjes. Maar er hangt ook een zure pislucht want al die mensen moeten ook ergens de ingenomen drank lozen.

Het is er overduidelijk feest. Hoe dichterbij we het centrum naderen, des te rood-witter wordt het. Ze zijn al vijf dagen bezig, deze *'festayres'*. Er is kermis, pelotte, volksdans en muziek. Het hoogtepunt is de koeienrace. Aan de meeste mensen is te zien dat het feest gisteren al begonnen is. Wij laveren zo goed en zo kwaad als het gaat door de menigte. Ik probeer nog even een polonaise te starten, maar daar zijn ze niet van gediend. Dan maar verder.

Hier start voor ons de *Velodysee*. Het eerste deel rijden we nog door de, enigszins vervallen, buitenwijken en industrie terreinen. Daarna komen we op een soort duinpad met veel naaldbomen en duinen om ons heen. Soms tikken we even een dorpje aan. En dan gaan we weer door de bossen. De route is min of meer vlak. Alleen bij een enkele duintop moeten we even op de pedalen. Het eerste deel is het heel rustig, maar later zijn er best veel mensen die gebruik maken van het fietspad. Vaak op gehuurde fietsen, met kinderen, al dan niet in een kar. In de dorpen is meestal wel wat horeca. Ik trakteer Mevr. van der Veeke op een ijsco want het is tenslotte vakantie.

Bij Capbreton komen we eindelijk bij de zee. Het is een bekende badplaats met prachtige stranden. En het heeft een grote houten steiger die uitloopt in zee. Heerlijk om de zilte lucht weer te ruiken. Ik mis alleen het gekrijs van de meeuwen. Om de haven moet helemaal heen gefietst worden. Ze zijn nog niet op het idee gekomen hier een bruggetje neer te leggen. Daarna volgen we kilometers lang de boulevard. Met de zee op de achtergrond is er steeds wat te zien. De golven zijn hier best hoog. Er wordt dan ook gesurft.

Na 70 kilometers zijn we helemaal af. Maar de eerstvolgende camping heeft een bordje *'Complet'*. Normaal zou ik dan alsnog even informeren maar er staat een enorme rij bij de receptie. In het dorp verderop zijn tien campings, dus we verzamelen wat moed en spreken de reservetank aan. De wind tegen helpt hier niet echt mee. Bij de volgende camping staat ook *'Complet'* maar als we bij de receptie aankomen, wordt er meteen gezegd dat ze een plekje voor ons hebben. En het is ook nog een koopje waarvoor we bijna 100 vierkante meter krijgen. Mevr. van der Veeke heeft bij de bar twee blikjes bier gescoord. Kijk, een vrouw die mijn behoeften goed in kan schatten.

De camping wordt gedomineerd door *Jeu de Boules*. Je moet er ballen voor hebben (letterlijk en figuurlijk, het zijn veelal mannen die het spelen) en een dikke buik. In opperste concentratie worden de kogels weggegooid. Posities worden geanalyseerd, bediscussieerd en becommentarieerd. Hoon voor de verliezer, felicitaties voor de winnaar. Mooi om naar te kijken. Het valt me op dat de campings voornamelijk bevolkt worden door Fransen. Is ook wel logisch, gezeten het feit dat het hier nu vakantie is. In de super hebben we een Bretonse maaltijd gekocht. Rijst met veel gekruide kip en paprika. Dat gaat er wel in. Het is inmiddels bewolkt geworden en veel minder warm dan gisteren. Dus een minder warme nacht en morgen zien we wel weer wat het brengt.

Maandag 31 juli: Van Vieux-Boucau-les-Bains naar St. Eulalie en Born

81,0 kilometer (221 totaal)

Camping les Bruyères

Dendrophile

(N) a person who loves forests and trees.

Sommige dingen in het leven zijn gratis. Voor mij is dat het inpakken van een droge tent. Kost niets, maar ik kan er enorm van genieten. Het is iets frisser dan gisterenochtend, bewolkt maar nog steeds een aangename temperatuur.

Na een jaar van projecten, planningen en deadlines heb ik moeite me aan te passen aan het vrije leven. Ik heb de neiging deze fietstocht ook als een project aan te vliegen. Met één medewerker maar met een planning van 80 kilometers per dag en een deadline van thuiskomen. Dit hoeft helemaal niet. We hebben alle tijd en als het niet lukt, dan pakken we het laatste deel gewoon de trein. Gelukkig heb ik Mevr. van der Veeke bij me om me hieraan te herinneren.

De route loopt weer voornamelijk via bossen. We krijgen inmiddels een goede indruk van de *Velodysee*. Vaak veel bos en duin, mooie geasfalteerde fietspaden en weinig auto's. Dit heeft als voordeel dat je wat schaduw hebt en wat minder last van de wind. Al met al is dit fijn fietsen. De route leidt ons door het plaatsje Leon. Eens een keer wat anders dan een badplaats. Het heeft een oud centrum en er is markt. Mevr. van der Veeke wordt hier verleid door een Bask...

om een portie kaas te kopen. Als het hierbij blijft, dan kan ik ermee leven. Om te voorkomen dat het erger wordt zet ik haar op de fiets en gaan we verder.

Hierna is het kilometers lang weer door de bossen. Bomen, bomen en nog eens bomen. Het zijn vooral aangelegde productiekosten die gezaaid zijn op ingepolderd land. Ook werd hier heel veel hars gewonnen uit de naaldbomen. Waarvoor? Geen idee.

Je hoort de banden zingen over het asfalt. In de bomen knerpen de krekels. En voor de banden glipt regelmatig een salamander weg. Een uitstekende manier om helemaal Zen te worden. Af en toe is er de afleiding van een cache. En er rijden nog best veel fietsers hier.

In Contis-les-Bains fietsen we even naar de strandopgang. De meeste mensen komen hier voor het strand en we zien een keur aan mensen met hulpmiddelen voorbij komen. Nee, geen protheses maar zwembanden, surfplanken en body-boards. Wat dit betreft verschilt het weinig van een Nederlandse badplaats.

Om het landschap van duin en bos even te breken besluiten we om niet via Mimizan-plage te gaan, maar via het oudere centrum. Op internet had ik gevonden dat het een '*Ville Fleuri*' is en het zou een mooi centrum moeten hebben.

Hierin worden we flink teleurgesteld. Er staat wel een aardige kerk, maar het centrum is niet mooi en zeker niet bruisend. En als '*Ville Fleuri*' moeten ze echt wat beter hun best doen.

Hierna hebben we een wat minder stuk langs een autoweg. Weliswaar op een vrijliggend fietspad maar niet leuk fietsen. Veel zon en wind. We verlangen weer naar de bossen terug. In St. Eulalie-en-Born moeten we even in de schaduw bijkomen. Van Mevr. van der Veeke leer ik dat *Eulalie* ook een uitroep in het Engels is. Het komt in het boek '*Lord of the flies*' voor. Zo hoor je nog eens wat.

Iets voorbij het dorp zijn twee campings. De eerste is een '*Aire naturel*', zeg maar een soort van boerencamping. We gaan er even kijken. Hij is met zijn 11 euro wel goedkoop, maar ze hebben geen mooi plekje met schaduw beschikbaar. Daarnaast ziet het er allemaal wat vervallen uit.

De tweede camping heeft drie sterren. Het inchecken gebeurt erg ongastvrij, zeg maar haast onbeschoft. Is het nu echt nodig om ondertussen zelf te gaan zitten bellen? En nee, we hebben geen huisdier mee. Van de prijs vallen we bijna van de stoel. We hadden verwacht dat de campings verder van de kust goedkoper zouden zijn. Ze hebben weliswaar een mooie speeltuin voor de kinderen, maar die hebben we niet mee. En het zwembad

gebruiken we ook niet. Ze adverteren met wifi, maar zelf daar moet je apart voor betalen. We moeten er even smakelijk om lachen en bedanken natuurlijk voor de wifi. Dan het verslag maar later uploaden.

Ondanks de hoge prijs, is het wel een fijne camping. We krijgen weer een mega-plaats en de voorzieningen zijn schoon en mooi. Onze buurman is Nederlands. Hij komt hier al jaren, net als vele andere gasten. En het is de beste buurman ooit want hij komt met twee koude biertjes aan. Zo komt het toch nog allemaal goed.

We hebben vanavond een simpele maaltijd. We zitten nog wat vol van de liter Gazpacho die we tussen de middag wegtikten. Heerlijk zo'n koude soep, maar wel vullend. Dus we houden het simpel met een pompensoepje en een bescheiden maaltijdsalade. Mimizan mag dan niet zo goed in de bloemen zitten, grote garnalen weten ze voortreffelijk te kruiden.

's Avonds wordt duidelijk dat de camping veel te bieden heeft. Een mooi zwembad, waar we geen gebruik van maken, en natuurlijk karaoke. Een half-dronken oma die '*Illume la feu*' staat te brallen is een beeld en geluid dat ik nooit meer kan vergeten. En met die boodschap leggen we ons te ruste.

Dinsdag 1 augustus: Van St. Eulalie en Born naar les Arbousiers

86,6 kilometer (311 totaal)

Camping du Truc Vert

Thalassophile

(N) *a person who loves seas and oceans.*

Afgelopen nacht donderde en flitste het om ons heen. En zelfs soms nog een paar grote druppels, maar het echte onweer bleef uit. Later zien we aan de weg dat we daarmee geluk hebben gehad. Het is wel zwaarbewolkt en fris. Voor het eerst heb ik mijn jas aan.

Het eerste plaatsje waar we komen is Gastes. En het is zowaar markt. Bij een vriendelijke Baskische bakker kopen we brood en een Baskische koek. Zit rum in, zegt hij. Zijn kinderen krijgen elke avond een stukje en daar slapen ze uitstekend op.

Er zijn hier best veel meren. Eerst gaan we langs het Etang de Biscarosse en de Parentis. Je kunt wel raden welke plaatsen aan dit meer liggen. Parentis en Born tikken we even aan maar zien we weinig van. Dan is het een lang stuk langs een D-weg naar Biscarosse. Deze plaats leefde vroeger van het verzamelen van (boom)hars en is de bakermat van de watervliegtuigen. Bij de kerk gaan we even kijken naar de 'garluche' stenen waarmee hij gebouwd is. Dit zijn typische stenen van de streek 'Landais' hier. De 600 jaar oude iep, die hier ook moet staan, kunnen we niet vinden.

Na Biscarosse komen we bij het Etang de Cazaux en de Sanguinet. Op de lijst van grote meren van Frankrijk, staat deze op nummer twee met zijn 56 m² km. Langs het meer zijn allerlei zandstranden en heel veel parkeerplaatsen. Maar door het bewolkte weer, is er nu weinig te doen.

Hierna steken we een stukje af. De route gaat langs Biscarosse-plage, maar dit voegt niet veel toe voor ons. We nemen de rechtstreekse weg. Veel korter, maar ook veel minder leuk door de auto's. En er zit nog een klimmetje in.

Hierna gaan we weer eindeloos door de bossen. Het is een mooi geasfalteerd pad, maar met al die bomen ernaast, vraag ik me af hoe het er over tien jaar uitziet. Onderweg maken we nog even een bammetje.

Uiteindelijk komen we bij het gekkenhuis dat *Dune du Pilat* heet. Het is het grootste en hoogste duin van Europa. Drie kilometer lang, 500 meter breed en 107 meter hoog. Voor een snelle rekenaar komt dat op 600 miljoen kubieke meter zand. Het is een imposant gevaarte. Je ziet mensen als kleine miertjes erop lopen. Het lijkt alsof heel Frankrijk hier vandaag wil zijn want er lijken ook wel 600 miljoen auto's langs de weg te staan. Het is goed dat we er nu een bezoek aan brengen want hij schijnt elk jaar kleiner te worden. Voor je het weet is het niet anders meer dan de Loosdrechtse duinen.

Arcachon is de volgende plaats. De route loopt onder de stad langs, maar wij willen ook wel eens wat anders zien dan bomen. In de 18e eeuw stonden hier alleen een paar vissershutjes. Als je toen wat grond had gekocht, dan was je spekkoper geweest. We zien de ene spectaculaire villa na de andere met bijzondere namen als klapstuk. Via een zijstraatje gaan we even naar het Sin d'Arcachon. Daar hebben we een mooi zicht op de baai.

Langs het water gaan we naar het centrum toe. Het is een mooi pad over de boulevards en langs de stranden. Meer vakantie-stemming met zon, zee en strand kan ik me niet voorstellen. De route loopt helemaal rondom het bassin d'Arcachon. Maar je kunt ook met een bootje over naar Cap Ferret, op het schiereiland aan de overkant. We kiezen voor dit laatste. Voor €27 koop ik kaartjes voor ons en de fietsen. De bagage moet eraf en de fietsen worden op het achterdek gezet. Helaas met weinig respect voor de fiets, maar na wat overleg komen ze beter te staan waardoor mijn remleiding het overleeft. Tijdens de overtocht zien we het *Dune du Pilat* nog van de andere kant. Een imposante hoop zand.

In 20 minuten gaan we naar de overkant. Daar blijkt dat we de goede kant zijn opgevaren, want hier staat een enorme rij. Het is even zoeken naar en winkelen, want er moet vanavond ook nog gegeten worden. Daarna op zoek naar de camping.

Op camping *'le Truc Vert'* staan meer mensen dan in Baflo wonen. Toch hebben ze nog een mooi (klein) plekje voor onze tent. *'The romantic spot'* noemden ze het. Dat is aan ons wel besteed. We zetten de tent op, douchen en maken eten. Het is inmiddels al acht uur maar we gaan nog wel even naar het strand. Er is niets mooiers dan het zand tussen je tenen te voelen en de branding om je voeten. En zo staan we zomaar in de Atlantische oceaan. Daarna wachten we tot de zon ondergaat. Altijd een mooi moment.

Bij de tent zitten we nog even in het donker. De temperatuur is nog steeds boven de 20 graden. Hier zou ik wel aan kunnen wennen, denk ik, als ik in bed kruip. Op de achtergrond hoor ik de zee ruisen. Een geruststellend geluid.

Woensdag 2 augustus: Van les Arbousiers naar Carcans-plage

49,2 kilometer (360 totaal)

Camping l'Océan

Rivers know this: There is no hurry. We shall get there some day.

Winnie the Pooh

Over het stuk van vandaag heb ik niets kunnen vinden op internet. Nu we hier fietsen, is dit ook wel duidelijk. Het is gewoon een mooi fietspad langs de kust. Links de duinen, rechts het bos. Niets meer en niets minder. Behalve dan die naakte man die we onderweg tegenkwamen. Niets bijzonders dus. Het gaat kilometer na kilometer door. Gebeurt er dan helemaal niets? Jawel hoor. We zoeken, en vinden, af en toe een cache. En soms komen we langs strandopgangen. Het mooie hiervan is, dat er picknickbankjes zijn om even koffie te maken. En omdat we in Frankrijk zijn, halen we 's ochtends croissantjes voor bij de koffie. Ze smaken hier beter dan thuis.

In Lacanua-Océan buigt de route wat af naar het binnenland. Maar je kunt ook gewoon weer door de duinen en het bos. Wij houden wel van duinen en bos. Temeer omdat het ook de kortere weg is naar Carcans-plage. Waar we geen rekening mee hebben gehouden, is dat het een hobbelig betonpad is. Dat zijn we niet gewend van de Velodysee.

We besluiten het opgebouwde kilometer-tegoed van gisteren meteen te verzilveren. De, ongeveer 25 kilometer, die we daar bespaard hebben, fietsen we vandaag minder. We eindigen in Carcans-plage, een strandcamping. De camping is wederom 'complet', maar voor fietsers maken ze een uitzondering. Op het overloop-veldje vinden we een plekje naast een grote tafel. Vanavond dineren we in luxe. Omdat we een keer op tijd op de camping zijn, kan er ook een wasje gedaan worden. En ze hebben eindelijk wifi, dus ik kan de afgelopen verslagen posten. Nu gaat dat niet van een leien dakje, want als er meer dan drie mensen op zitten lukt het al niet meer.

Na het eten lopen we natuurlijk weer even naar het strand. Het is hier een feest door alle eettentjes, ijssalons en toeristenwinkeltjes. We missen hier wel één essentieel attribuut. Dat kon er niet meer bij in de fietstas, maar zonder een surfplank hoor je er hier niet bij. Op het strand slenteren we langs de vloedlijn. Ik voel me dan altijd een beetje Michael Jackson in de clip van Billy Jean. Onder al mijn voetstappen licht het zand op. En het brengt herinneringen boven aan de strandvakanties, als kind, in Zeeland. Het was weer een mooie dag.

Donderdag 3 augustus: Van Carcans-plage naar St. Palais-sur-Mer

84,1 kilometer (444 totaal)

Camping le Domaine de Bernezac

Coddiwomple

To travel in a purposeful manner towards a vague destination.

Vandaag is grotendeels een herhaling van gisteren. Behalve dat we geen blote man zijn tegengekomen. Heb je hem nog kunnen vinden in de foto? Dat klopt, want hij zat er niet in.

De eerste 35 kilometer gaan we weer door het bos. Dan komen we door Montalivet-les-Bains. Een soort van vakantiestadje. Er is markt en dat maakt het gezellig om doorheen te lopen. Even wat afwisseling van de bomen. Bij de super koopt Mevr. van der Veeke wederom een liter Gazpacho. Voor wie dit niet weet, dit is koude (vaak tomaten)soep. En die verdwijnt in de stuurtas en af en toe lurkt ze eraan als ware het een bidon. Ik moet toegeven, het is heerlijk in de warmte. Ook als het bewolkt is, zoals vandaag.

Daarna duiken we weer voor 20 kilometer het bos in, op zoek naar een lunchplek. Die komt niet. In L'Amélie rijden we naar het strand in de hoop een bankje te vinden. En we eindigen aan een *Moule-et-frites* maaltijd. En daar hoort natuurlijk een bier bij. Zomaar, overdag. Het fietsen ging vandaag heel makkelijk. Na de bier iets minder makkelijk, maar nog steeds komen we vlot vooruit. Soulac-sur-Mer is vlakbij en we kijken nog even uit over zee.

Hoe verder we hier in de punt van Gironde komen, des te vervallener het wordt. Soulac-sur-Mer is gewoon vergane glorie. Er lopen nog wel wat toeristen rond, maar veel minder dan bij de andere plaatsen die we bezochten. De huizen zijn vervallen en verveloos. We passeren een gesloten hotel met de ruiten ingegooid. Het is het gewoon niet meer. Toch worden we nog even verbaasd doordat we een *statue of Liberty* tegen komen. Hier is een Fransman ooit naar Amerika vertrokken. Daar waren ze zo blij mee, dat het beeld werd opgericht. In Pointe-de-Grave sluiten we ons eerste deel van de *Velodysee* af. We nemen de veerboot naar Royan. Hij ligt al klaar en we kunnen er zo op fietsen. Voor het schappelijke bedrag van €10 worden we overgezet naar Royan. Komt goed uit, want het begint net wat te regenen.

Royan is het tegenovergestelde. Wat een bruisende plaats. Kermis, stranden, boulevards en massa's mensen. Het is erg gezellig hier. Langs de boulevard vervolgen we de route. We komen langs de typische vissershutjes. En hier staan weer enorme villa's, de een nog mooier en groter, dan de ander. We kijken onze ogen uit. Het leuke van hier fietsen is dat je telkens langs afgesloten baaitjes komt met een zandstrand. En overall is het druk.

In St. Palais-sur-Mer zoeken we een camping. Het is wel welletjes voor vandaag. Ze hebben een speciaal tarief voor fietsers, maar dat is ook nog ruim 22 euro. We hebben het er graag voor over. Een mooi en schoon toiletgebouw (met wc-papier, de goedkope campings hebben dit niet. En wat moet je dan? Vier rollen kopen en de komende tijd met wc-papier rondrijden zodat ze denken dat je een schijtert bent. Of met alternatieve middelen vegen?) en we zitten op 50 meter van een baai met strand. Helaas is de wifi wel weer ruk. Dat is slecht geregeld in Frankrijk. Ook bij de grote supers is het niet beschikbaar. Uploaden moet dus maar even wachten.

Vrijdag 4 augustus: Van St. Palais-sur-Mer naar Rochefort

83,5 kilometer (528 totaal)

Camping municipal le Rayonnement

Let's wander where the WIFI is weak.

St. Palais is echt mooi en heel mondain. Meer badplaats als dit kun je niet krijgen. Het vakantiegevoel druipt eraf. Overal zonnige mensen, gebruind en gezond. Je struikelt over de hardlopers en iedereen kijkt blij. Dit valt me op als we er weer uit fietsen. Ondanks dat het zwaar bewolkt is. De voorspelling was de hele dag regen, maar ik heb de tent droog in kunnen pakken.

Toen we aan deze kant kwamen dacht ik dat de hele kust uit rotsen zou bestaan. Maar het blijkt alleen dit deel te zijn. Volgens internet is het een mysterieuze rots. Maar het kan ook zijn dat Google translate dit ervan maakt. We komen langs de vuurtoren *Tete de Negra*. Op de een of andere manier had ik andere verwachtingen bij zo'n naam. In elk geval een bruine bovenkant of zo. Maar hij is gewoon rood.

De route leidt ons langs de boulevard en de stranden. Aan de *ooh en aah* kreetjes van Mevr. van der Veeke te horen geniet ze erg van dit landschap. Er staat zelfs een bordje dat het *tres difficile* gaat worden. Een kolfje naar onze hand. Het is een mooi geaccidenteerd stuk met prachtige uitzichten naar zee. Na la Palmyre gaan we weer het bos in. Het is hier een ander soort bos dan in het eerste deel. Daar waren het voornamelijk productie naaldbomen. Hier zie je meer variatie aan bomen, waaronder veel loofbomen. Ook komen we steeds dezelfde mensen tegen. Een jongen meet veel te grote vuilniszakken, die flapperen. En een jong stel op een tandem die steeds giechelen. Met hun spelen we een hele tijd haasje over.

In de buurt van Ronce-les-Bains komen we overal bassins met water tegen. De bordjes geven uitkomst. Dit is het gebied van de *huitres* (oesters) en garnalen. Hier moeten we ook la Seudre oversteken ze hebben daarvoor een grote brug aangelegd. Gelukkig niet te steil. Als we de route volgen, dan gaan we veelal om de plaatsen heen. Het is veel leuker om er doorheen te gaan. Dat doen we bij Marennes. Hier staat de St. Peters kerk. Met zijn 85 meter is het de hoogste toren van Charente-Maritime volgens Google is hij meerdere malen platgebrand, iets wat me best een uitdaging lijkt met zo'n stenen gevaarte. Daarnaast is Marennes vooral bekend van de groene oester. Het is een soort merknaam geworden, net als Cognac. Ik had er nog nooit van gehoord (de oester dan, cognac is me wel bekend. Zit alcohol in hè...)

Hierna volgt een stuk door moeraslanden. Soms is het net Nederland. Weilanden met koeien, alleen zakken ze hier wat weg. Bij iedere koe staat een wit vogeltje. Je kunt zien dat hier vroeger ook oesters gekweekt werden vanwege de bassins. Ik vermoed dat de eb en vloed hier niet meer komt. Het is helemaal verlaten. Voor ons komt dat goed uit want het begint harder te regenen en bij een verlaten boerderij kunnen we even droog zitten om wat te eten en drinken.

Vanaf Bellevue komen we langs een kanaal, ze hebben een *voie verte*, een oud treintraject, omgebouwd fietspad. De stations staan er nog. Is voor ons wel fijn, want dan hoeven we niet echt hard te klimmen.

In St. Clement worden we nog even naar een oude bron gelokt. In Frankrijk doen ze niet aan bordjes met uitleg. Alleen de geldschietters worden even genoemd.

Bij Tonnay-Charente gaan we onder een grote hangbrug door. Het stadje is vrij oud en er staan veel oude gebouwen. Via de rivierkade en het centrum gaan we door naar Rochefort. Dit is een drukke weg met veel industrie. Het lijkt wel of iedereen naar Rochefort wil. Later zien we dat dit klopt. Er is een muziekfestival. De camping die we zoeken ligt iets van de route af. We hebben een route langs de haven. Hier ligt ook de *Hermione*. Het schip waarmee Lafayette naar Amerika ging. Hiervan zagen we een paar dagen geleden het Vrijheidsbeeld. Er is een hele expositie en een nagebouwd speelschip voor kinderen.

Bij de camping worden we verrast door de prijs. Kijk, zo kan het ook. Eindelijk weer eens een tentenveldje. Daar hebben we een mooi plekje. Er is schoon en ruim sanitair en gratis wifi. En dat allemaal voor maar €7,32.

's Avonds lopen we nog even de stad in. Het ziet er hier wat vervallen uit. En het is geen bruisend uitgaanscentrum. Op de markt zijn twee brasseries waar gegeten en gedronken wordt. Wij doen er nog een drankje en overdenken de dag. Er is weer geen reden om ontevreden te zijn.

Zaterdag 5 augustus: Van Rochefort naar La Rochelle

38,7 kilometer (566 totaal)

Camping municipal le Soleil

When nothing goes right, to left.

Het zat niet helemaal mee vandaag. Ik stap voor de derde keer in een verse hondendrol, we hebben een minder leuk stuk langs een snelweg en het regent behoorlijk onderweg. Maar we eindigen met bier, lekker eten en zon op een terras met uitzicht, dus al met al hebben we niets te klagen.

Vandaag besluiten we een rustige dag te nemen. In ons geval betekent dit dat we minder dan 40 kilometers gaan fietsen. Het begint in elk geval droog. Wel een stuk frisser dan gisteren, maar we kunnen gewoon buiten ontbijten.

Zoals elke dag halen we eerst bij de bakker een verse croissant voor bij de koffie. We gaan eerst nog de hele stad door en dan komen we langs de snelweg tussen Rochefort en la Roche. We hoeven niet op de snelweg te fietsen maar op een weg parallel. Voor de herrie maakt dit niet uit. Tot overmaat van ramp begint het eerst te sputteren, en daarna serieus te regenen. De regenjas moet aan. Ondertussen zoeken en vinden we een plek om de koffie én croissant te nuttigen. Een soort van tweede ontbijt.

De tweede helft van de route is beter. Geen snelweg en geen regen. Bij les Boucholeurs komen we weer aan de kust. Ze zijn het dorp aan het opleuken voor het feest van volgende week. Chatellaillon-Plage ligt er ook mooi bij. En zo naderen we langzaam la Rochelle. We komen eerst lang de jachthaven. Hier ligt een oerwoud van masten. Wat een geld ligt hier in het water. Zelden zag ik zoveel grote boten bij elkaar.

Er is één camping, vlak voor het centrum. Bij de ingang staat een bord. Vol voor campers, vol voor caravans en vol voor tenten. We proberen het toch en er is natuurlijk plek. We moeten het wel delen met een ander tentje maar daarom is het weer niet duur. Helaas loopt de kwaliteit van deze camping mijlenver achter van de vorige. Sanitair is in noodgebouwen en ronduit vies. In het doucheputje ligt bijna een hele pruik. Voor het eerst zet ik de fietsen met de ketting op slot. Toch zijn we blij dat we terecht kunnen want we zitten op loopafstand van het (oude) centrum van la Rochelle.

En la Rochelle is een plaatje. Het lijkt zo uit Game of Thrones te komen. Hier kwam je niet zomaar de haven binnen. Aan de ene kant staat de kettingtoren en aan de andere kant de St. Niklaastoren. In het centrum kun je over de koppen lopen. Er is markt en er zijn straatjes met winkeltjes. Mevr. van der Veeke is helemaal in haar nopjes. We slenteren wat rond en drinken her en der op een terras een bier en een cider. Dat laatste drink je natuurlijk uit een kopje. Eten vinden valt nog niet mee. Wij hebben om zes uur al honger, maar de Fransen eten pas laat. Toch lukt het om een geschikte maaltijd, met uitzicht op de haven te vinden.

Terug bij de tent begint het al snel fris te worden. Er staat ook een harde wind. Mevr. van der Veeke trekt haar ski-broek aan (ja, die heeft ze mee...) maar al snel vinden we het welletjes. Het was een prima rustdag.

Zondag 6 augustus: Van La Rochelle naar Longeville sur Mer

76,8 kilometer (643 totaal)

Camping le Sous-Bois

People ask me why I do this.

I wonder why they don't.

Vandaag lijkt wel kanalen dag. We zitten eerst 22 kilometer langs het Canal du Marans a la Rochelle en dan kilometers lang langs het Canal Maritime de Marans a la Mer. In het begin is het wel leuk. Er is van alles te zien en het licht filtert mooi door de bomen. Soms is het zelfs een beetje spannend als we een steile brugafgang hebben. Bij het hobbelpad daarna lijkt het of we op de Rallarvegen zitten. Niet zo koud maar wel zo hobbelig.

Op den duur gaat het toch wat saai worden. We komen de eerste 50 kilometer geen dorp of stad tegen. De route buigt meestal vlak ervoor af. Het landschap lijkt op Nederland, op de zonnebloemen na. We komen wel ontzettende veel fietsreizigers tegen. Dit is een populaire route, ook bij de Fransen. Veel gezinnen met een fietskar voor de kleine kindjes of bagage. Veel stelletjes ook. Al met al zijn het tientallen die we tegenkomen of inhalen. Op geen andere route hebben we dit meegemaakt.

Uiteindelijk komen we bij L'Aiguillon-sur-Mer weer bij de kust. Helaas zijn de dorpjes daar niet zoals in het zuiden, met mooie boulevards. We komen wel door de haven. Het is eb en de bootjes liggen droog. Je moet hem dan ook niet te hoog aan de paal binden want dan gaat het niet goed.

Er is ook een rommelmarkt, want ook hier is het feest. Wij hebben geen ruimte voor rommel, dus we gaan verder. Ook dit laatste stuk is weinig inspirerend want het loopt weer langs een drukke D-weg. Tegen een uur of vier gaan we op zoek naar een camping. Het is wel toeristisch hier, want er zijn er genoeg. De eerste slaan we over omdat hij te dicht bij de drukke weg ligt. De tweede heeft vier sterren en is met zijn €36 veel te duur voor ons. We hoeven geen zwemparadijs. Bij de derde hebben ze geen ruimte voor ons. Komt trouwens hoogst zelden voor dat we als fietsers geweigerd worden.

De vierde camping wordt gerund door een oud vrouwtje. Ik schat haar zeker boven de zeventig. Maar ze pakt alles rustig aan en neemt alle tijd voor je. Natuurlijk heeft ze nog een plekje voor ons. En omdat we zonder auto zijn, krijgen we zelfs korting. Het sanitair is, net zoals het vrouwtje, gedateerd. Maar het is wel schoon. Ze verkoopt bier en rosé, en we hebben een mooi plekje met veel schaduw want het is weer behoorlijk warm geworden vandaag. Heel anders dan vanochtend. Toen had ik echt wel de jas nodig.

Het is een stukje lopen naar het strand, maar we doen het toch even. Hoge duinen hier en een smal strand. Het is eb, dus dan lijkt het nog wat breder. Het is een genot om over het strand te lopen en als de branding aan je voeten likt, dan spoelen alle zorgen weg.

Maandag 7 augustus: Van Longeville sur Mer naar St. Hillaire-de-Riez

80,7 kilometer (724 totaal)

Camping la Padrelle

Vaak moet er iets gebeuren voordat er iets gebeurt.

Johan Cruijff

Het is een heerlijk rustige camping hier. Maar wel een van de regeltjes en het oude vrouwtje houdt deze scherp in de gaten. Zo stond er een bordje dat de douche is afgesloten tot acht uur. Nu sta ik meestal rond zeven uur op en dan wil ik ook onder de douche. Er was niets afgesloten, dus ik ga gewoon de douche in en kleed me uit. Helaas...gedist door een bejaarde. Ze heeft het water afgesloten tot acht uur.

Eigenlijk zijn we toe aan een rustdag, maar omdat we er al uit zijn, besluiten we toch maar te gaan fietsen. Van een bevriende fietser hebben we een lijstje met campings gekregen. Er is een geschikte na ongeveer 70 kilometer. Dat lijkt ons wel wat, ook om daar een rustdag te houden.

Vandaag is gelukkig minder saai. We bezoeken een aantal grotere en kleinere badplaatsen, krijgen een rondleiding in een oud klooster en gaan door de rollercoaster van de duinpaden. Ondanks dat het nog vroeg is, staan de auto's in rijen in Jard-sur-Mer. Blijkbaar is er weer een of ander feest. Voor ons toch wel een reden om door te gaan.

Voor het klooster, Abbaye de Lieu-Dieu, rijden we even om. Ik heb het idee dat Frankrijk weinig geeft om zijn historie. In Engeland had op zijn minst een bordje gestaan, maar hier is geen enkele indicatie dat er wat is. Voor het klooster zit een meisje op een stoel. Het blijkt een gids te zijn. Eigenlijk is het nog geen tijd voor de rondleiding maar ons wil ze wel een quick-tour geven. En met wat aandringen zelfs in het Engels.

Het klooster is in 1198 gebouwd in opdracht van Richard van Leeuwenhart, koning van Engeland, Normandië en alles wat hier in de buurt ligt. Het klooster was in het begin succesvol. De monniken wisten hoe ze land moeten inpolderen en dat hielp bij de ontwikkeling van dit land. In de dertiende eeuw werd het toch meerdere malen geplunderd en tijdens de 100-jarige oorlog behoorlijk stuk gemaakt. In 1720 verlieten de laatste monniken de restanten. In 2013 is het opgekocht door iemand en die probeert het weer een beetje in ere te herstellen, ondanks dat een groot deel van de gebouwen weg is.

Onze gids vertelt hierover, hoe het er vroeger uitzag, de aanpassingen aan de deuren, de hostie-maker en waarom de put niet in het midden van de binnenplaats staat (God moet altijd in het centrum kunnen staan). Erg interessant allemaal, zeker na de intellectuele woestijnen van de afgelopen dagen.

Hierna fietsen we door het min of meer drooggelegde Les Marais de Guittièrre, waar de kweekvijvers nog goed zichtbaar zijn, en komen we weer aan de kust waar we via een ketting van dorpjes naar Les Sables-d'Ollone gaan.

Voor de kust van Port Bourgenay blijken afdrukken van dinosauruspoten te zijn. Maar ook dit wordt niet toeristisch uitgebuit want in de zomer worden ze door zeestromingen met zand bedekt en er wordt geen moeite gedaan dit zichtbaar te houden, laat staan te markeren.

We zien les Sables-d'Olonne al van verre liggen als een mondaine badplaats en dichterbij gekomen blijkt het dit ook te zijn. Een mooie boulevard met stranden en heel veel mensen. Tijd om een ijsco te eten en even naar de mensenmassa te kijken. We volgen de boulevard tot de oude haven en gaan dan weer de bossen in.

Het voordeel van de bossen is dat het wat koeler is, want het is weer een behoorlijk hete dag geworden. En de paden zijn hier, in tegenstelling tot gisteren, heel speels. Veel bochtjes en op en neer gaande wegen maken het fietsen hier tot een feest. Ondanks dat het best wel druk is, maar een extra slalom meer of minder, maakt niet uit.

Bij Bretignolles-sur-Mer komen we weer het bos uit. Eigenlijk is de hele Franse Atlantische kust één grote badplaats want overal is strand, zee en mensen. Na een kilometer of zeventig komen we bij de beoogde camping. We zijn best moe en verheugen ons op een mooi plekje. In de fietstas wacht een koude Desperado op ons. Maar helaas is de camping vol, maar er is nog één plekje voor een klein tentje. Gezien de eerdere ervaringen, wil ik het toch eerst even zien. Het blijkt te liggen naast een auto, tussen twee (hete) asfaltwegen en tegenover de wc. En er is geen schaduw. We bedanken vriendelijk en gaan naar de volgende camping. Dat is een vier-sterren

camping. Eigenlijk weten we dat we dit niet moeten doen, maar we zijn erg moe. Ook hier zijn ze vol, maar voor ons hebben ze nog wat. Het blijkt een betonplaat tussen twee auto's te zijn. Ook hier bedanken we vriendelijk voor het meedenken.

Wat nu? We kunnen terugfietsen maar dat is tegen onze principes. Maar dat zijn wel de campings die het dichtstbij liggen. De volgende camping langs de route is tien kilometer verderop. En weer een paar kilometer verder zijn er meerdere. Toch maar door dan. Hiervoor moeten we door St. Gilles-Croix-de-Vie en dit blijkt een hele grote plaats te zijn. En iedereen wil erin en eruit. Met de auto. Maar zo slecht als de wifi hier is, zo goed zijn de fietspaden. Heel veel vrij liggend, naast de autowegen. Ook in de stad. En de Fransen zijn erg fijn voor fietsers. Bijna overal stoppen ze voor ons en geven ze voorrang. De stad door is voor ons dus geen probleem. En er is ontzettend veel te zien hier. Mooie boulevards, stranden, winkels en mensen. Het is geen straf om de extra tien kilometers te doen. We raken zelfs over de vermoeidheid heen.

Aan de rand van de stad is, op loopafstand van het strand, een twee-sterren camping. Ook deze is vol maar ook hier hebben ze nog één plekje voor ons. Het is een klein stukje gras, bij een vaste stacaravan. Het ligt rustig, we zijn moe en het is al na zessen, dus we nemen het. En het is inderdaad de laatste, want de volgende fietsers worden weggestuurd.

Hierna moeten we snel de tent opzetten, want er is een weer-alarm. Ze verwachten windstoten en hoosbuien. En inderdaad, om ons heen betreft het al aardig. Toch weten we het kamp op te slaan, te douchen en te eten voor het los zal barsten. Het valt mee, er vallen wel wat dikke druppels, maar uiteindelijk kunnen we zelfs nog buiten koffie drinken. Voor morgen is de voorspelling niet zo goed. We laten het gewoon over ons heen komen.

Dinsdag 8 augustus: Van St. Hillaire-de-Riez naar St. Jean-de-Monts

16,2 kilometer (740 totaal)

Hotel de la Foret

Ik sta even stil en dat is een hele vooruitgang.

Bertolt Brecht

Ons tentje ziet er vandaag wat anders uit. Na 10 dagen fietsen zijn we wat moe. Nu hebben we soms wel een korte dag gehad, maar 40 kilometer fietsen is geen rustdag. Vandaag nemen we een echte rustdag maar helemaal zonder te fietsen gaat niet lukken. De weersvoorspelling was slecht en om dan een hele rustdag in het tentje te moeten zitten, zag ik niet zitten. Ik heb dus in het volgende plaatsje een hotel geboekt. Voor het geld waar we normaal gesproken een week voor kamperen hebben we nu een kamer voor één nacht. Wel een luxe kamer, met bad en zitje, maar toch. En ik had gehoopt op wifi maar zelfs voor dit geld, is het in Frankrijk niet te koop. Het geplande slechte weer is toch gekomen. 's Nachts veel regen en als we uitslapen klettert er nog veel meer regen op de tent. Dit heeft ook weer een voordeel want zo spoelt het stof van alle spullen af. Verder doen we rustig aan. Ik doe wat fietsonderhoud en als door een wonder kunnen we toch nog droog ontbijten en inpakken. Zelfs bij dit slechte weer trekken de mensen naar het strand. Samen met de kinderen wat met een schepnetje tussen de rotsen harken of zo. Wij hoeven maar een kilometer of 15 te fietsen. Onderweg schuilen we even bij een koffiebar. Eindelijk ook eens een echte koffie. Het is tenslotte een rustdag.

Als we St. Jean-de-Monts naderen trekt het weer bij. De lucht vertoont wat blauw en de zon laat zich zien. Zijn we blij mee.

De kamer is officieel pas om drie uur beschikbaar, maar we mogen er eerder in. Vanaf nu hebben we een zee van tijd om te lezen, verslagen bij te werken en te niksen. Zouden we vaker moeten doen.

Woensdag 9 augustus: Van St. Jean-de-Monts naar La Bernerie-en-Retz

68,1 kilometer (808 totaal)

Camping la Goelette

Pluviophile

(N) a lover of rain; Someone who finds joy and peace of mind during rainy days

Het heeft de hele nacht geregend. En ook 's ochtends, als we opstaan, regent het ook. Wat dat betreft kon de hoteldag niet beter gekozen worden. We ontbijten op de kamer met ons standaard yoghurt/fruit ontbijt. Dit spaart weer €20 uit. Daarna gaan we op pad.

Op de boulevard zien we nog net de pier van St. Jean-de-Monts. Die hadden we gisteren even gemist. Het is 13 graden en de stoffige paden zijn modderpaden geworden. Dit fietst wat zwaarder dan droge paden en de fiets ziet er na een tijdje niet meer uit.

Notre-Dame-des-Monts zien we alleen vanaf de zandpaden en we komen er niet aan de boulevard. Hier wordt in juli een groot vliegerfestival gehouden. Met de wind van vandaag zou dat prima kunnen. We doen er wel even boodschappen. Dit komt mooi uit want dan kunnen we meteen even schuilen voor de bui.

Vlak voor La Barre-des-Monts komen we een hoge uitkijktoren tegen. Daar klimmen we natuurlijk even op. Terwijl we dit doen worden we meerdere keren ingehaald door mensen die de trappen als training omhoog lopen. Het uitzicht valt wat tegen. Het zou zeker helpen om de bomen wat te toppen zodat je ook wat kunt zien.

We willen eigenlijk via het eiland Ile-de-Noirmoutier fietsen. Dit is ook de route, maar dat heeft wat plannings-uitdagingen. Je gaat dan via de Passage du Gois weer naar het vasteland. Maar deze weg is alleen, twee keer per dag, anderhalf uur voor, en anderhalf uur na eb berijdbaar. Vandaag is het om 00:44 (die hebben we dus al gemist) en om 13:00 uur eb. Het komt dus mooi uit dat we er rond kwart voor twaalf zijn. Maar we moeten eerst nog het eiland op. Dit gaat via een hoge brug en ik kan me voorstellen dat dit bij veel wind lastig is. Je hebt in elk geval een mooi uitzicht naar alle kanten.

De passage is een unieke locatie en bijna Unesco erfgoed omdat hij twee keer per dag boven water komt. Je rijdt dan min of meer ruim vier kilometer over de bodem van de zee en om je heen zie je de drooggevalen delen. Overigens valt de uniekheid wel mee. In Engeland, bij St. Michaels Mount, is dit ook het geval. Door de regen is de lucht heel helder en het licht heel mooi.

Dit had heel prachtig kunnen zijn als het geen gekkenhuis met auto's was geweest. Het is één lange file van auto's van, naar en op de passage. Mensen parkeren lukraak her en der om het wad op te kunnen gaan. En de smalle weg wordt door auto's, motoren, fietsers en wandelaars gebruikt. Dit was zoveel mooier geweest zonder al dat blik. Maar goed, de mensen in de auto's zullen wel klagen over de fietsers. Je kunt het onderlopen van de passage hier live zien.

We zijn blij als we uit deze drukte zijn en fietsen door een heel rustige gebied met veel oesterkwekerijen en kleine haventjes. Het verschil tussen eb en vloed is hier enorm en dat zie je duidelijk in de havens.

Omdat we morgen het laatste stukje langs de kust fietsen en daarna het binnenland in gaan, willen we nog een keer vers uit de zee eten. In het haventje van Les Brochets komen we langs een authentiek restaurantje. Je kunt de oesters zelf uitkiezen als je wilt. Nu ben ik ik niet zo van een slok zeewater, dus ik ga veilig voor de mosselen en Mevr. van der Veeke kiest deze keer voor sardines.

Met de buik vol gaan we naar Les Moutiers-en-Retz. Naast een mooie kerk is er een lantaarn voor de doden. Dit is een metselwerk van variabele vorm met aan de bovenkant drie openingen. In de schemering wordt hierin een lamp gehesen ter herinnering aan de doden. Vandaag staat hij tussen de rommelmarkt maar is niet te koop.

In La Bernerie-en-Retz gaan we op zoek naar een camping. De eerste is een met vier-sterren. Die slaan we over. Dan komen we bij een twee-sterren camping. Deze heeft achterin een ruim veld maar dit is zo hobbelig dan we geen vlak plekje kunnen vinden. Het ligt tussen twee snelwegen en de sanitaire voorzieningen liggen een kilometer verderop.

We zoeken dus nog even door. Aan de oceaan is een andere twee-sterren camping. Als ik daar informeer kijkt de mevrouw alsof ik haar vraag de oceaan met een theelepel leeg te scheppen. Na veel zuchten en steunen is er geen

plek. Met wat aandringen en vermoeid kijken is er een plekje tussen twee caravans. Als ik aangeef dat we wel een klein tentje hebben, maar niet zo klein geeft ze het op, maar haar man nog niet. Uiteindelijk krijgen we gewoon een plek met uitzicht op de oceaan

Bij het opzetten van de tent, zie ik dat er een scheurtje in zit bij een naad. Ik kan dit gelukkig repareren met spullen die ik mee heb, maar het is wel zorgelijk. We hopen dat de tent het deze vakantie uithoudt. Voordeel is dat we mogen uitkijken naar een nieuwe.

Het spettert steeds af en aan. Toch kunnen we droog onze avondmaaltijd eten op een bankje aan de boulevard achter de tent. Diner met uitzicht. Vanwege de kou kruipen we vroeg in de tent. En met de branding op de achtergrond en het tikken van de regen op de tent, vallen we zo in slaap. Morgen gaan we van de kust af, het binnenland in.

Donderdag 10 augustus: Van La Bernerie-en-Retz naar Frossay

67,0 kilometer (875 totaal)

Camping Municipal La Migron

Als je teveel tegenwind hebt, fiets je misschien de verkeerde kant op.

Toen ik informatie zocht op internet kwam ik vooral Franse pagina's tegen. En met Google Translate is het heel makkelijk om hier een vertaling van te krijgen. De pagina van la Bernerie-en-Retz gaf dit resultaat:

La Bernerie-en-Retz is bekend van de bouw van kutjes.

Nu kan het zijn omdat we vlak bij Pornic zitten, dat hij er dit van maakt maar het is wel verwarrend. Bij het terugvertalen van de pagina kwam ik erachter dat hij 'chattes' de ene keer vertaalt met 'kutjes', dan weer met 'katten' maar ook met 'poezen'. Uiteindelijk gaat het om platbodems die ze in het moeras gebruiken waarbij het roer van achter naar voren gewisseld kan worden. Een beetje als onze treinen, zodat we voor en achteruit kunnen rijden/varen. We hopen er een te zien (de boot dan), maar ondanks dat we het hele dorp doorgaan, komen we er geen een tegen. Wel komen we een bakker tegen zodat we brood voor de dag kunnen inslaan.

Het is een gevarieerde dag vandaag waarin we veel te zien krijgen. Inmiddels zitten we in zuid-Bretagne en het gebied hier is bekend om zijn neo-megalithische overblijfselen. In andere woorden, hunebedden, menhirs en stenen cirkels. We komen er meteen twee tegen. De eerste is de *Dolmen du Pre d'air*. Hiervan resten alleen nog de stenen in een cirkelvormige figuur. Daarna komen we bij de *Dolmen de la Joselerie*. Je ziet meerdere kamers. Hij lijkt nog het meest op onze hunebedden en is behoorlijk goed behouden gebleven.

Er zijn nog veel meer 'dolmen' in de omgeving maar we kiezen ervoor ze niet allemaal af te fietsen. In plaats daarvan gaan we door naar Pornic. Een naam die bij mij andere associaties oproept dan bij Mevr. van der Veeke. Hoe dan ook, de stad ligt er mooi bij als we via de haven naderen. Het is er wel druk, maar niet zo druk als in de zuidelijkere badplaatsen. Ik heb het idee, des te verder we naar het noorden komen, des te rustiger het wordt. In Pornic drinken we voor de verandering eens een kopje koffie op een terras. Dat kan lekker in de zon, want het weer is helemaal opgeklaard in de loop van de ochtend. We hebben alleen een straffe noordenwind tegen en dat is af en toe best ploeteren.

Laat nooit een stotteraar plaatsnamen bedenken want dan krijg je gevallen als dit; St. Michel Chef-Chef. Het is een leuk stadje waarvan je de kathedraal al van verre kunt zien, bovenop de berg. In de kerk is een mooi beeld van St. Michael die de demon (soms is het een draak) doodt, en er zijn overal versierselen van schelpdieren. Na St. Michel-Chef-Chef komen we nog een menhir tegen. Je weet wel, die dingen die Obelix altijd op zijn rug draagt. Het is een flinke jongen deze.

We hebben het laatste stukje langs de Atlantische oceaan als we via St. Brevin-l'Océan naar St. Brevin-les-Pins fietsen. Dit is ons noordelijkste puntje langs de kust van Frankrijk. Hier mondt ook de Loire uit in de oceaan. We kijken nog een keer uit over zee, samen met het serpent dat hier aan land is gekropen.

Dit is nog niet het einde van de *Velodysee*, want die loopt voor ons door tot Nantes, maar we nemen afscheid van de kust. De *Velodysee* is een groot Zandvoort aan Zee van 800 kilometer lang. We hebben genoten van de boulevards, het vakantiegevoel en de zee. Maar niet eerder zijn we zoveel drukte tegengekomen op de fietspaden, de stadjes en de campings. Een groot contrast met Noorwegen, van vorig jaar, wat erg rustig was, maar ook koud en nat.

Vanaf nu gaan we voornamelijk oostwaarts. En dat is fijn, want dan hebben we de wind niet steeds tegen. In het binnenland draait hij zelfs wat naar west zodat we hem soms mee hebben.

Paimboeuf verrast me. Ten eerste komen we daar een van de weinige vuurtorens tegen die niet aan zee staat. Deze is een meter of zeven hoog, doet het al sinds 1855 en heeft een bereik van 20 kilometer. Maar in Paimboeuf wonen blijkbaar veel kunstenaars. Een gewone gevel is maar gewoon dus hij wordt hier opgeleukt. We zien verschillende uitvoeringen waarvan ik deze wel erg mooi vind. Ook woont er een kunstenaar in het dorp die goed is met metaal. Daar weet hij leuke figuren van te maken. Je komt ze overal tegen.

Langs het Canal Maritime de-la Basse Loire is het nog een klein stukje naar Camping Municipal du Migron. Eindelijk weer een camping waar je niet op je knieën hoeft te liggen voor een plaatsje. Het is een camping uit

mijn dromen. Groot grasveld met bomen. Veel ruimte. Een plek waar je droog aan picknick-tafels kunt koken.
En een schappelijke prijs. Het is er allemaal.
Morgen gaan we door naar Nantes. Daar hopen we zo vroeg aan te komen dat we de stad nog kunnen bekijken.
En dan is de Velodysee echt afgelopen.

Vrijdag 11 augustus: Van Frossay naar Nantes

40,1 kilometer (915 totaal)

Inter-Hotel Grand Hotel de Nantes

The true fruit of travel is perhaps the feeling of being nearly everywhere at home.

Freya Stark

Vandaag is nog een klein stukje naar Nantes. Dat hebben we bewust zo gedaan zodat we tijdens de middag nog tijd hebben om in de stad te kijken. Ik heb daarom ook een hotel geboekt in het centrum in plaats van de camping ter noorden van de stad. En deze keer was het hotel niet duur.

We volgen eerst nog een tijd lang het kanaal. De route naar Nantes blijkt te lopen via de zuidoever van de Loire. En deze blijft heel lang landelijk en rustig. Pas als we Nantes echt naderen, komen we in de bebouwing.

Nantes is de zesde grote stad van Frankrijk met 300.000 inwoners. En dat is van afstand te zien. Wij steken eerst over naar Ille de Nantes waar ook de Machines de l'Ille te zien zijn. Een combinatie van de tekeningen van Leonardo da Vinci en de fantasie van Jules Verne. Het meest bekend is de olifant, en we vallen met de neus in de boter, want hij komt net langs. Een fantastische machine. Het is een ontdek-park voor kinderen en ook de draaimolen is een bezienswaardigheid op zich.

In de stad zijn een paar dingen die we willen bekijken. We komen als eerste bij de luxe Passage Pommeraye. Een shopping-mall die ze gewoon erg mooi en luxe hebben gemaakt.

Daarna gaan we richting het kasteel en de kathedraal. Daarbij komen we langs Place Royale, die inderdaad zeer royaal is opgezet. Het valt ons op dat Nantes er erg mooi uitziet. Er staat weinig in de steigers en de gebouwen zijn allemaal goed onderhouden. Het is sowieso een verademing dat een deel van het centrum autovrij is. Dat maakt het zoveel plezieriger.

Het Chateau des Ducs de Bretagne is gewoon open voor het publiek. Dit wil zeggen dat je gewoon op de binnenplaats en de kantelen kunt wandelen. Het chateau is gebouwd in de 9e of 10e eeuw, maar later steeds uitgebreid. Onder andere Blauwbaard heeft hier gevangen gezeten en ik kan me zo voorstellen dat er zo een prinses uit een van de ramen kan hangen.

Naast gebouwen bekijken, hebben we ook nog een missie. Het gas om te koken is bijna op en ook een van mijn weinige paar sokken is versleten. Voor beide vinden we een vervanging door even te Googlen en maps te gebruiken.

Daarna gaan we nog bij de kathedraal kijken. De bouw begon in de 14e eeuw maar pas in de 19e eeuw was hij af. Van de zijkanten is hij vrij sober, maar van voren is het een mooi schouwspel.

In de kerk is een mooie tombe van François de tweede. De allegorische figuren die zo'n graf versieren zijn altijd een genot om naar te kijken.

Hierna rest ons niets anders dan op een terrasje te gaan zitten en naar de mensen te kijken. We vinden Nantes een leuke stad om een tijdje te blijven. Bij slechter weer kun je ook nog een paar musea bezoeken. Tegen zes uur hebben we best honger maar omdat de Fransen zo laat eten, is er nog niets open. Voor straf nemen we nog een drankje.

Hiermee is de Velodysee afgesloten. Morgen beginnen we aan de Normandië-Bretagne route die ons in een kleine 800 kilometer tot vlak bij België moet brengen.

Zaterdag 12 augustus: Van Nantes naar la Possonnière

89,1 kilometer (1004 totaal)

Camping municipal le Port

We travel because we need to, because distance and difference are the secret tonic of creativity. When we get home, home is still the same. But something in our mind has been changed, and that changes everything.

Jonah Lehrer

Nantes uit is even puzzelen, maar al snel zitten we op een superfietspad langs de Loire. En de rest van de dag blijven we bij deze rivier. De routemaker kon niet goed beslissen aan welke kant hij wilde fietsen, dus gedurende de dag wisselen we regelmatig van kant.

Het weer is vandaag wat minder. Zwaar bewolkt, 16 graden en de voorspelling van regen. Het miezert ook af en aan, maar aan het einde van de dag mogen we niet klagen. Het viel mee. En de harde wind in de rug was vandaag een enorme bonus. Vandaar dat we wat extra kilometers gemaakt hebben. Tot Mauves-sur-Loire zitten we op een breed fietspad geklemd tussen rivier en autoweg. Van de laatste zien we niets. We horen ook weinig want het is ontzettend rustig vandaag.

Bij Mauves steken we de Loire over. Het zijn vaak lange bruggen want de Loire is hier breed. Hangbruggen schenen in de mode te zijn, maar ook een soort van spoorbruggen zijn gebruikelijk. Deze staat er al sinds 1882. Weinig roest valt me op. Aan de andere kant komen we op een smal pad, nu ingeklemd tussen het spoor en de Loire. Regelmatig schrik ik me een ongeluk als er zo'n TGV langs komt denderen. Maar het pad vereist alle aandacht door zijn bochten en hobbels.

In Oudon staat nog een middeleeuws kasteel wat gedomineerd wordt door de *donjon*, een enorme toren. Een imposant gebouw dat er helemaal gaaf bijstaat. Ancenis is de volgende plaats op de route. Ook hier weer een enorme brug, maar deze keer een hangbrug. We zijn dan ook afgeleid door een paar bezienswaardigheden. We gaan eerst kijken bij een hunebed, de *Pierre Couvretiere*. Het ligt er wat vreemd bij in een vijver, in een parkje in een industriegebied. Ik heb ze er mooier bij zien liggen. De legende is dat de duivel met drie stenen de stad binnen moest komen voordat de haan kraaide. Natuurlijk lukt dit niet en van schrik liet hij de stenen vallen. Het *chateau d'Ancenis* is in 984 begonnen als houten versterking met een greppel. In de loop van de eeuwen is het uitgebouwd tot bastion van formaat en had een overdekte ophaalbrug. Uniek in Frankrijk.

Na Ancenis gaan we een stukje van de Loire af. Hier ligt een groot industrieterrein dat grind of zo wint uit de Loire. En daar mogen we niet doorheen. Het is best wel een mooi stukje landelijk met bomen waar we een leuk lunchplekje vinden. Om ons heen zien we het Franse platteland zoals ik dat ken. Anders dan aan de Atlantische kust, krijg je hier wat meer met de Franse slag te maken. Het is allemaal wat meer vervallen en verwaarloosd. In de verte zie je altijd wel ergens een dorp met een kerk, vaak op een heuvel. Weiden, koeien en gewassen. Kortom, net als Nederland maar toch heel anders.

In St. Florent-le-Vieil doen we boodschappen. Er is een klooster en het kent een roerig verleden met veel geweld. Daar zien we gelukkig niets meer van. Montjean-sur-Loire was vroeger een mijnbouwplaats. Er werden tot ruim tweehonderd meter diep kolen gedolven. In 1892 was het op en sloot de mijn. We zien de restanten er nog van staan. Ook komen we hier verschillende kunstwerken tegen langs de route. Veelal vissen, maar ook een enkele krokodil en (Anko de) haan.

De route leidt ons hierna via het Ille-de-Chalonnnes. Dit is een van de weinige bewoonde eilanden in de Loire. Hier wordt vooral hennep (voor touw) en wilgentenen verbouwd. Als we het eiland verlaten steken we natuurlijk weer de Loire over. Tot nu toe zagen we nauwelijks scheepvaart op de Loire. We zien voor het eerst een soort woonboot langskomen.

In la Possonnière vinden we het wel goed voor vandaag. De naam van de plaats verwijst naar een oude inhoudsmaat. Een *posson* is ongeveer 0,119 liter (lekker handig). In het haventje is een *municipal*. De eerste kennismaking met de campingbazin verloopt wat stroef. Ze is ook de schoonmaakster en heeft net de faciliteiten schoongemaakt. Het moet nog drogen, maar wij zijn wat verkleumd en willen graag douchen. Tent staat al en de bedjes zijn opgeblazen. De taalbarrière helpt hier ook niet mee. Maar met behulp van de handen en voeten

komen we er wel uit en even later zitten we schoon aan tafel. Het enige nadeel hier is dat we langs het spoor zitten. Met enige regelmaat dendert er een trein langs.

In het haventje is een *guingette* (een soort tijdelijke strandtent aan de rivier) waar gegeten wordt en op zaterdagavond worden er vrolijke Franse liederen gespeeld. Toevallig tappen ze ook een biertje. Daar gaan we nog even kijken. Het is best gezellig daar en iedereen zingt de liederen mee want overal liggen boeken met de teksten. Daar zitten we een tijd te kletsen met twee Franse fietsers. Iets te laat rollen we ons bed in, maar slapen er niet minder om.

Zondag 13 augustus: Van la Possonnière naar Durtal

72,8 kilometer (1077 totaal)

Camping les Portes d'Anjou

Traveling it the company of those we love is home in motion.

Leigh Hunt

Vandaag is een rustige dag. Het is tenslotte zondag. Op straat zien we nauwelijks mensen. In het eerste deel nog wat fietsers die de Loire en Velo doen, maar zodra wij de Loire verlaten hebben, zien we geen fietsers meer. Al met al was het een wat tamme dag, maar we maken toch nog wel iets mee.

Savennieres is het eerste dorp dat we tegenkomen. En we doen er maar meteen boodschappen voor de dag want op zondag weet je maar nooit wanneer je een open winkel tegenkomt. We kopen brood, eten voor vandaag én ontbijt voor de volgende dag voor minder dan €15. Het blijkt een erg mooi dorpje te zijn met oude straatjes, een kerk en de karakteristieke zandstenen muren.

In la Pointe worden we aangehouden door Didier Biezin, die alle fietsers noteert en, indien mogelijk, een praatje met ze maakt. Hij tekent alles aan op een kaart en in een boekje. Nationaliteit, waar we vandaan komen en wat we gaan doen. Er hangt zelfs een krantenartikel over hem. Zo hoor ik dat wel 800.000 mensen de Loire en Velo doen. Als een volleerd interviewer schrijft hij alles op en we moeten op de foto met hem voor zijn Wall-of-Fame. Toch kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat we met de dorpsgek te maken hebben. Met alle oponthoud kunnen we ook wel een koffie doen. We komen net langs een botanische tuin met uitzicht op de Loire. Er zijn mindere plekken, dus we maken er maar meteen gebruik van.

Uiteindelijk komen we bij St. Mathurin-sur-Loire. Het is een dorpje aan de dijk van de Loire. Voor ons is het het afscheid van deze rivier. Wij gaan naar het noorden en de Loire gaat naar het westen door. Ik moet zeggen dat het mooi fietsen is langs dit water. Alles perfect aangegeven, prachtige fietspaden, vaak autovrij en mooie landschappen.

We vinden het des te meer jammer omdat we de rest van de dag op D-wegen zitten. Nu is het op zondag niet druk, maar het is toch minder leuk fietsen. We zitten in de Vallée de l'Authion waarvan de Fransen zeggen dat het net Nederland is. Maar goed, ik acht hun niet als de kenners van ons land. Het is meer een platgeslagen Frankrijk. Weilanden en soms kom je wat bijzonders op een paal tegen. Daarnaast merk ik dat het hier meer kerkelijk wordt. We zien meer Christussen langs de weg en de kerk(jes) zijn meer versierd. En ook zien we veel velden vol met zonnebloemen. We merken dat we laat in het seizoen zijn, want ze zijn al bijna uitgebloeid.

En af en toe naderen we een dorp, waarbij altijd de kerktoren erboven uitsteekt. Van Sermaise hebben we hoge verwachtingen. In de oudheid regeerden hier vier nomadische stammen waarvan de krijgers, mannen en vrouwen, gevreesd waren. Ze zijn door de Romeinen verslagen en moesten in dienst. Velen gingen ook naar Hadrians Wall in Engeland. Later werd de Via Agrippa (weg naar Tours) gebouwd en deze werd beschermd door vijf steden, waaronder Sermaise, waar een fort stond. Het werd een koninkrijk Samation dat liep van de Baltische zee tot de Zwarte zee. Maar aan alles komt een eind en de Gothen maakten er korte metten mee. Met zo'n historie moet er wat te zien zijn, toch? Maar ook hier is alles gesloten en kun je en kanon op straat afschieten. Het dorp bestaan nu trouwens nog maar uit een paar huizen en een kerk. Zo zie je dat alles vergankelijk is.

Ons einddoel van vandaag is Durtal. Het klinkt me meer Duits dan Frans in de oren. Als we het dorp binnenrijden, over de brug, weten we niet waar we moeten kijken. Over de rivier heb je een prachtig uitzicht. Maar het chateau dat er staat trekt ook wel de aandacht. Het hele dorp is hier omheen gebouwd en er is een hoop te beleven. Wij slaan dit even over en gaan naar de camping. Ze hebben een mooi plekje voor ons. In de zon zetten we het tentje op. Vandaag zijn we eens wat vroeger aangekomen, dus we kunnen wat extra uitrusten. Is ook wel nodig want we zijn er best moe van geworden vandaag. Ik merk dat als we minder afleiding hebben, we meer vermoeid raken. Vanavond maar weer op tijd naar bed.

Maandag 14 augustus: Rustdag Durtal

*Ô mon fleuve du Loir
qu'heureuses sont
les sources
qu'heureux
les calmes flots
et qu'heureuses
les courses*

Het zat er natuurlijk al een tijdje aan te komen. Soms, vanuit mijn ooghoeken, zag ik hem al. En de non-verbale communicatie van Mevr. van der Veeke werd steeds verbaler zonder iets hardop te zeggen. Uiteindelijk kun je er niet omheen. Er moet een rustdag komen.

Ook het lichaam deed een duit in het potje. Je kunt niet zomaar ongestraft 15 dagen achter elkaar fietsen. Elke dag. De batterij laadt 's nachts wel weer op. Maar steeds een beetje minder. Totdat er niets meer in komt. Dan is er een volledige reset nodig om weer vol te raken. En daarom vandaag rust.

Maar wat doe je dan op zo'n rustdag? Ik weet niet beter dan tent opbreken, fietsen, tent opzetten, bier drinken, eten en slapen. Het voelt wat onwennig. Als een vis die op het land komt.

Allereerst blijven we wat langer liggen. Nu is dat met mijn rug niet altijd een feest, maar vanochtend heb ik doorgezeten. Het is tenslotte een rustdag. Dan moet er gerust worden. Tot de zon op het tentje brandt en je op golven van zweet eruit begint te drijven. Toch weer een nieuwe ervaring vandaag.

Alles gaat wat langzamer. Alsof je in de slow-motion zit. Het is tenslotte een rustdag, dus waarom zou je het snel doen? Langzaam douchen, langzaam afdrogen, langzaam naar de wc en langzaam ontbijt. Als het maar rustig gaat.

Wij besluiten er ook een wasdag van te maken. Na twee weken is alles wat vies, muffig en morsig. Prima, zou je denken maar het hele wasgebeuren is allesbehalve rustig. Er is één wasmachine op de camping en, omdat het een mooie, warme dag is, wil iedereen wassen. De wasmachine moet veroverd worden. En als alles dan schoon is, moet het opgehangen worden. Hoeveel waslijn (en knijpers) denk je dat er in de fietstas zitten?

Maar goed, dan is het leed geleden. Koffie, boek en uitrusten. In de verte horen we de ezel balken en de kerkklok van het dorp luidt sloom de uren af. 'Lekker rustig hè', zeggen we tegen elkaar. Ik zie de buurvrouw voor de derde keer naar de wc gaan. De vis begint nu toch wat naar adem te happen.

In een folder lees ik van een wandeling door Durtal. Dat moet hem dan maar worden. Het is inderdaad een mooi dorpje. We zien alle kanten van het kasteel en meer. Ook leuk dat we van la Loire naar le Loir zijn overgestapt. Klinkt alsof het in de familie blijft.

Al het eten en drinken is op. In het dorp is alles dicht. Het is tenslotte maandag, tussen de middag en een Frans dorp. Dan maar naar de Lidl. Die is altijd open. Mogen we toch nog even op de fiets. Zoals iedereen weet, moet je nooit boodschappen doen als je honger hebt. Je neemt veel te veel mee. Zo zitten we om drie uur aan een bacchanaal van eten en drinken.

Meer boek, meer drinken en de dag kruipt voort. Wij kruipen met de schaduw mee. Ik zie de was drogen en lees nog wat. Ook knip ik de teennagels. Per saldo kan dit op elk dag, maar het is alleen toegestaan op rustdagen.

Daar zijn ze voor uitgevonden. De ezel balkt nog een keer in de verte. Ik schuif weer een keer in de schaduw. Wat een rust. Tenslotte mag de was opgeruimd worden. Even weer in de benen. En het laatste bier gaat open.

Aan het einde van de middag aanschouw ik het arriveren van de nieuwe gasten. Campers, zo groot als stadsbussen, installeren zich tegenover ons. Stroom aansluiten. Tafel en stoeltjes naar buiten. En natuurlijk de antenne installeren want er moet vanavond wel tv gekeken worden.

Goed, het klinkt allemaal wat cynisch. Maar het was een heerlijke rustdag. Ik kan me geen betere voorstellen. Heerlijk weer, een mooie camping en een leuk dorpje. En toch ben ik blij dat we morgen weer op de fiets stappen. Bewegen doet me goed.

Dinsdag 15 augustus: van Durtal naar Sille Plage

85,2 kilometer (1164 totaal)

Camping de la Foret (€ 18,38)

Do or do not. There is no try.

Master Yoda

Na zo'n rustdag staan we natuurlijk te trappelen om weer op de fiets te stappen. En we hebben geluk. We moeten vandaag meer dan 80 kilometer. Het zit namelijk zo dat hier de campings niet zo dik gezaaid zijn. Dus er moet gepland worden. Er is een camping na 40 kilometer, wat we te weinig vinden, en een na 80 kilometer. Het wordt dus dat laatste.

Mensen vragen zich soms af, hoe we dat overzien, zo'n lang stuk naar Nederland. Dat overzien we ook niet, maar we knippen het op in stukjes. Het boekje waar we nu op fietsen heeft steeds ongeveer 20 kilometer per kaartje. Dat betekent dus vandaag vier kaartjes. Op de kaartjes is minimaal op de helft, maar vaak ook op elke kwart wat te zien of te doen. Dus elke 5-10 kilometer hebben we even wat te bekijken.

Kaartje 1, kilometer 5

Kwamen we op de Velodysee nog honderden fietsers per dag tegen, hier is het een goede dag als we er twee zien. Het voordeel is dan ook dat we veel meer aanspraak hebben en toejuichingen krijgen. Ze leggen zelfs bosjes bloemen naast de weg om ons aan te moedigen. Mevr. van der Veeke fietst daarom een stuk met een bosje in het stuur.

Kaartje 1, kilometer 10

In le Bailleur kijken we even voor boodschappen. Het is nog vroeg maar vandaag is een kerkelijke feestdag, Maria ter Hemelvaart, en veel winkels zijn gesloten. Wij vinden alleen een kerk. Gesloten, dus ook niet met veel Maria-ter-hemel-vaarders. Blijkbaar wonen hier alleen atheïsten.

Kaart 1, kilometer 20

In Parc -sur-Sarthe steken we de Sarthe over. We zijn op zoek naar een koffielekje en die hopen we langs de waterkant te vinden. Helaas loopt de weg te ver van het water vandaan om een geschikt plekje te vinden. We krijgen wel een mooi uitzicht over het riviertje.

Kaart 2, kilometer 23

In Avoise vinden we een mooi koffielekje aan het water. We komen in gesprek met een chauffeur die oude Franse auto's naar Nederland importeert en hier een afspraak heeft met een verkoper. Als we langs de kerk fietsen horen we het gezang van de gelovigen. Het lijkt wel zondag. Inmiddels is het landschap aan het veranderen. Er moet meer geklommen worden en de dorpjes worden steeds mooier. En er is (weer) geen kip op straat, dus het is lekker rustig fietsen. Rotondes kunnen we linksom, rechtsom of helemaal niet om nemen.

Kaart 2, kilometer 25

En soms zijn er meerdere dingen te bekijken in  en dorp. Als we Avoise uitfietsen komen we bij een oude wasplaats. Ze hebben hem mooi opgeknapt.

Kaart 2, kilometer 30

Het ene dorpje is hier nog ouder dan het andere. Voor Asnieres-sur-V gre fietsen we graag even om. Het lijkt alsof de tijd hier stil heeft gestaan en ze doen alle moeite om het in die staat te houden.

Kaart 2, kilometer 40

In Fontenay-sur-V gr  komen we wederom een wasplaats tegen. In een andere vorm dan die bij Avoise maar zeker niet minder mooi. En hier blijkt ook nog een cache te liggen die we nog even doen.

Kaart 3, kilometer 50

Het dorp St. Denis-d'Orques zien we al vanaf ver op een heuvel liggen. De routemaker heeft besloten er omheen te gaan, in plaats van er doorheen. En daar zijn we blij mee. Zo omzeilen we een loeisteile weg. Er worden vandaag al genoeg hoogtemeters gemaakt met drie klimmen in de route. Neemt niet weg dat het dorp er van afstand mooi uitziet.

Kaart 3, kilometer 55

We zijn toe aan een lunchpauze maar aangezien dit geen Franse route is, zijn er nergens bankjes langs de weg. Gelukkig zijn ze hier gelovig en voorziet Jezus regelmatig in een hangplek. Daar strijken we even neer en we krijgen gezelschap.

Kaart 3 kilometer 60

De eerste echte klim zit erop. We zijn gestegen naar ongeveer 250 meter. Als we achterom kijken zien we het veranderende landschap ten opzichte van de Atlantique en het platgeslagen Frankrijk. Altijd mooi om zo terug te kijken op je eigen prestaties. (Willem, kun je hem vinden tussen de zonnebloemen?) Hierna dalen we weer een stuk af naar Torcé-Viviers-en-Charnie.

Kaart 4, kilometer 70

De tweede klim was wat minder steil en de afdaling was heerlijk. Daarna is de derde klim en deze keer is het een echte col. Weliswaar niet zo hoog, maar we later er genoeg zweetdruppels bij om er even voor op de foto te gaan. Toch worden we wat genept want 100 meter na de col slaan we af en klimmen we nog enkele tientallen meters. Maar goed, ik denk dat een col de laagste doorgang van een heuvel betekent en niet de hoogste.

Kaart 4, kilometer 85

Het was een pittige dag en we zijn blij dat we op de camping aankomen. Ondanks dat ze een forfait-velo hebben, krijgen we daarvoor ook een normale plaats. En dat zijn geen kleintjes hier. Ons tentje valt helemaal weg in het hoekje van de plaats. Een grote bonus van de camping is dat ze koud bier en koude rosé verkopen. Onderweg was al het water op, dus we lusten wel wat. Bij de tent wordt de eerder gekochte pasta-maaltijd gemaakt en geconsumeerd. En de fles rosé raakt langzaam leeg. Het was weer een mooie fietsdag vandaag.

Woensdag 16 augustus: van Sille Plage naar Sées

69,2 kilometer (1234 totaal)

Camping municipal le Clos Normand

Travelling is about finding those things you never knew you were looking for.

Vandaag hebben we een fikse etappe op de kalender staan. Volgens het boekje zitten we in de zwaarste etappe omdat we in de (uitlopers van) de Alpen Mancelles zitten én we bereiken ook het hoogste punt van de tocht. In Saint-Georges-de-Gaultier is, volgens het boekje, de enige winkel die we vandaag tegenkomen. Maar die winkel is dicht. Permanent. Net als de bakker en de slager. Ze hebben allen witgeverfde ruiten. Een fenomeen dat we in veel dorpjes zien. De mensen trekken weg en voor de middenstand is er geen boterham meer te verdienen. De enigen die stand houden zijn de kappers. Sjonge, wat zien we veel kappers in alle dorpjes. Frankrijk moet een van de best gekapte landen zijn van Europa. Eigenlijk is er niets in dit dorpje dat interessant is voor een toerist. Zelfs de kapel van St. Anne kunnen we niet vinden. Staat nergens aangegeven. Dan maar weer verder.

Inmiddels zijn we ongemerkt uit Bretagne gefietst en zitten we nu in Normandië. Niet dat daar al heel veel van te merken is, gewoon een geografisch feitje. Hierna komen we in twee dorpjes die wél weten hoe je toeristen moet trekken. Het eerste is St. Leonard-des-Bois. Er is een Centre Commerce, en er is zowaar wat te doen. Bij de tabak wordt koffie gedronken, binnen en buiten. En bij de bakker staat een rij. Mevr. van der Veeke gaat hier voor het brood en de croissants heen en wordt zelfs verleid door een brownie. Die blijft niet goed in de fietstas, dus die gaan we meteen consumeren.

De kerk hebben ze mooi opgeknapt. Binnenin zijn fresco's te zien en ook een mooie beeldenvoorstelling. Als je op een knopje drukt, wordt hij even verlicht. Maar wel achter glas.

Maar het kan de concurrentie met St. Céneri-le-Gérie nog niet aan. Dit pareltje van Frankrijk ligt echt ontzettend mooi in de bocht van de Sarthe. Het kerkje is bovenop een heuvel geplaatst alsof het wist dat in de komende honderden jaren allerlei Schilders en fotografen zouden komen.

De kerk is uit de 12e eeuw en veel van de 14e-eeuwse fresco's zijn behouden gebleven. Vroeger waren veel kerken van binnen prachtig beschilderd. Het waren de stripboeken voor de armen en ongeletterden maar in de meeste kerken is dit ook vervaagd, overgeleverd of gewoon afgebladderd. Hier niet. Met name de rode kleuren zijn nog goed zichtbaar. En ook het uitzicht vanaf de kerk is de moeite waarde. Het is echt prachtig hier.

Als je wat verder doorloopt, kom je bij een kapel van St. Ceneri. Deze ligt aan de rivier in het veld. De kapel is bijzonder al is het maar om de menhir die in de kapel verwerkt is. Hij schijnt bij allerlei kwalen te helpen. Onder andere om kinderen van hun incontinentie af te helpen en gesteriliseerde vrouwen kunnen hier zomaar weer kinderen krijgen door over de steen te aaien. Voor de zekerheid hou ik Mevr. van der Veeke er vandaan, want op een derde koter zit ik niet te wachten.

Voor de rest is het veel klimmen vandaag. De landschappen zijn wederom anders dan eerder. Soms bossen en soms gewoon landbouwgebieden. Wat je in Frankrijk vaak ziet is dat ze oude richtingsborden gewoon laten staan, wat dat betreft hechten ze wel aan cultuur. Leuk om te zien. Door het mooie weer laten we menig zweetdruppel.

Zo klimmen we verder naar het hoogste punt van even boven de 400 meter. Voordat we daar zijn, komen we een fenomeen tegen die voor veel mensen ongemerkt blijft. We passeren de grens van het westelijk halffrond naar het oostelijk halffrond. Voor ons betekent dit dat we de trappers even om moeten keren omdat ze nu andersom draaien. Maar dit is een klusje van niks en ik heb speciaal de pedaalsleutel hiervoor meegenomen dus we zijn zo weer onderweg.

Hierna bereiken we het hoogste punt van de route, dit is bij de Croix-de-Médavy. Verderop is een rotonde waar acht wegen elkaar kruisen. Daar kiezen wij er een van en dat is degene die afdaalt naar Sées.

De camping is onwaarschijnlijk goedkoop. We krijgen weer een prima plekje vlakbij het sanitair. Tegenover de campings is een grote super waar we eten, bier en cider halen. Het was best wel een inspannende dag, maar wederom mooi.

Donderdag 17 augustus: van Sées naar Bernay

74,2 kilometer (1307 totaal)

Hotel le Lion d'Or

Komorebi (Japanese)

Sunlight that filters through the leaves of trees

De voorspelde regen is gekomen. Gelukkig hadden we gisteren alles al zo veel mogelijk ingepakt, dus het meeste zit droog in de tas. De tent kan ik van binnenuit afbreken zodat uiteindelijk alleen de buitentent nat in de zak gaat. Onder het grondzeiltje voel ik wat hards. Het blijkt de kurk van de ciderfles te zijn, die we gisteren lieten ploppen. De camping heeft overdekte bankjes. Daar ontbijten we, samen met twee Belgische motorrijders. Dan kan het volledige regenpak aan en kunnen we gaan.

Sées hebben we nog niet bekeken omdat de camping ten zuiden van de stad ligt. Je ziet van verre de kathedraal al liggen met zijn torens van 80 meter hoog. Het is een mooi gotisch gebouw uit de 13e en 14e eeuw. We zijn vroeg vandaag dus hij is nog op slot. Maar als ik aan de deur rammel komt er een mevrouw aan die om 'cinq minutes' vraagt. En dan kunnen we alsnog binnen kijken. Met name de gebrandschilderde ramen zijn prachtexemplaren. Links en rechts is een groot rozet, in de torens, met fantastische beeltenissen.

Vandaag hebben we eerst een stukje afdaling. Dan moeten we nog een klein stukje klimmen. En daarna gaat de route min of meer naar beneden. De eerste kilometers vliegen voorbij, temeer omdat we ook wind mee hebben. Het regenpak is wel een dilemma. Het regent te weinig om hem aan te doen, maar teveel om hem uit te doen. Vooral met klimmen is het zweten erin. Hij gaat al vrij snel toch weer uit en dat gaat prima gedurende de dag. Alleen in de middag hebben we een fikse bui.

Volgens het boekje is het hier paardenland. Maar we zien vooral lege weiden en auto's met trailers.

Waarschijnlijk zijn de paarden ook op vakantie.

We fietsen in het departement Orne en dit is bekend van de camembert. Een gevluchte priester met het recept kwam terecht in de plaats Camembert. Het recept gaf hij aan Marie Havel, die hem onderdak gaf. Marie en kinderen maakten er de huidige versie van. In 1890 werden de karakteristieke ronde doosjes van spaanplaat bedacht en sindsdien is er weinig meer veranderd.

Esschaffour ligt er verlaten bij. Ooit heeft Marquis de Sade hier gewoond. Wij vinden de kerk fascinerend. Buiten is een beeld van een jongetje die niet zo vrolijk kijkt. Zijn ingewanden vallen eruit. In de kerk vinden we een vitrine met allerlei botjes, waarschijnlijk relikwieën. En ook hier zijn de ramen weer prachtig. Dit geeft ons voldoende om over na te denken de komende kilometers door de bossen.

Bij St. Evroult-Notre-Dame-du-Bois (de namen lijken steeds langer te worden) zijn de restanten van een abdij. In de 11e tot en met de 14e eeuw was dit een wetenschappelijk centrum. Vele grote geesten leefden hier. Een vijftal monniken trok naar Engeland en begon in een schuur les te geven. Dat heet nu Cambridge. Uiteindelijk is het klooster de das omgedaan door slecht onderhoud. De abten woonden elders en vonden het niet zo belangrijk. Zo ging het van kwaad tot erger. Uiteindelijk zijn de laatste monniken vertrokken in 1791. Plundering van de materialen en verder verval hebben het gemaakt tot wat het nu is.

Inmiddels zijn we door Basse-Normandië heen en overgestapt naar Haute-Normandië. Het zijn veel rustige wegen door bossen. We zien regelmatig wild en vandaag steken drie hertjes de weg over.

De afgelopen tijd hebben we gewoon op de kaart gereden. Nu komen we weer een tijd langs een fietsroute, de Vallée de la Charentonne, langs het gelijknamige riviertje. Dit is gemakkelijk omdat er dan bordjes staan met route aanwijzingen. En vaak is er een betere infrastructuur in de vorm van picknickplaatsen en bankjes. Maar deze heeft zijn beste tijd gehad. Veel bordjes zijn weg, scheef gevallen of vervaagd. Jammer want het is wel een mooie route.

Ook zien we het landschap veranderen. Meer glooiend en veel bos. En met het landschap, de huizen. Het zijn veel vakwerkhuisen zoals we die in Duitsland gezien hebben. Tussen de balken wordt het met leem opgevuld en als ze geld hadden werd het gepleisterd.

In Broglie kunnen we het weer niet laten om in de kerk te kijken. Geen gekke dingen hier maar wel weer mooie beelden en brandschilderingen in de ramen.

Als we de kerk uitkomen, zien we een donkere lucht aankomen. Tot nu toe hebben we veel geluk gehad. We hopen dat dit ook overwaait. Tussen Broglie en Bernay liep vroeger een spoorlijntje. Als je de rails eruit haalt en er asfalt in gooit, dan heb je een mooi fietspad. In Frankrijk noemen ze dit een voie verte. Die vluchten we op voor de bui. Maar het mag niet baten en even later spoelt het. Onder de bomen vinden we wat beschutting. En na regen komt zonneschijn, dus een tijdje later fietsen we door een tunnel. Het zonlicht maakt er alle tinten groen van, die je kunt bedenken. En dat is prachtig, maar ook wat saai. Door de bomen heb je geen uitzicht. Vanwege de verwachte regen hebben we een hotel geboekt in Bernay. Het mag ook wel een keer luxe. Of, zoals Willem zou zeggen, je laatste broek heeft toch geen zakken. Het is midden in het centrum. De fietsen mogen binnen staan. Maar wederom zitten we op de bovenste verdieping. Dus dat betekent met elk vier tassen, stuurtas en tent/slaapzakken naar boven sjouwen. Gelukkig is er wel een lift. Kamperen voelt heerlijk vrij, maar een eigen badkamer en wc is ook een verwennerij. In het hotel kunnen we natuurlijk niet koken, dus we gaan ook uit eten. We vinden een perfect Frans restaurant. Het is er druk met autochtonen en dat is altijd een goed teken. Een schot in de roos want we krijgen een heerlijke, authentieke Franse maaltijd voorgezet. Met de buik vol, evalueren we de dag. We kunnen alleen maar concluderen dat, ondanks dat het weer niet zo goed was, het weer goed was.

Vrijdag 18 augustus: van Bernay naar Jumièges

74,2 kilometer (1380 totaal)

Camping de la Foret

The only trip you will regret is the one you don't take.

We maakten niet zoveel mee. Kenmerkend voor Noord-Frankrijk. Het is hier nog steeds prachtig. De dorpjes geven veel afleiding en de huizen zijn mooi. Maar, los van dat er in elk dorp een oorlogsmonument staat, is er niet zoveel te doen. Daarom wat dagen gecombineerd, tot er wat meer te vertellen is. Alleen wat foto's met een korte tekst. Scheelt me ook wat tijd, want het maken van een verslag kost me 's avonds toch telkens weer een paar uur.

Ik verbaas me elke keer weer over de enorme kerken die in elk gat staan. Dit is in Sequingy.

Voor menhir Fang rijden we een stukje om (en heuvelop). Maar hij staat midden in een veld met gewas. En dat willen we niet beschadigen. Daarom een afstandelijke foto.

In elk dorp is wel een ruïne van een kasteel, kerk of abdij te vinden. Dit is de oude burchttoren bij Brionne. Overigens een aardig dorpje.

Veel kleine weggetjes vandaag. Maar soms ook over grote drukke wegen. Toch ben ik positief over de route. Hij is mooi.

En we zien een enorme hoeveelheid vakwerkhuisen.

Met een pontje moeten we de Seine oversteken om in Jumièges te komen. En in Frankrijk hebben deze mannen gewoon koffie en theepauze en dan ligt de boel stil. Ook de sluiting van alle winkels tussen 1 en 3 is soms lastig als we tussen deze tijd de enige winkel tegenkomen van de dag. Dit betekent dat we soms om 10 uur al boodschappen moeten doen en er vervolgens nog 60 kilometer mee rondfietsen, heuvel op en af.

De restanten van de Benedictiner abdij in Jumièges. Tijdens de revolutie van 1789 opgeblazen maar de torens van 46 meter hoog staan er nog.

Het is wel weer een dure camping maar met een eigen kraan en mooie afgeschermden plekken. Dat is ook wel nodig want het waait ontzettend.

Zaterdag 19 augustus: van Jumièges naar Arques-la-Bataille

80,1 kilometer (1460 totaal)

Camping municipal des deux Rivières

Home is not a place, it is a feeling.

Het weer hier is als schuifkaas. Nu is de kans groot dat je niet weet wat schuifkaas is, dus dat zal ik eerst even uitleggen. Mijn opa kwam uit een groot gezin. En het was arm. Hij werd op 14-jarige leeftijd vanuit Brabant naar Sauwerd (Groningen) gestuurd om bij een boer te werken. Afijn, zo ging dat in die tijd maar ze hadden dus niet veel te makken. Als er brood gegeten moest worden dan werd die belegd met een plak kaas. En het was de bedoeling dat je bij elke hap de kaas wat opschoof met je tanden. Aan het einde van het brood had je dus een plak kaas over. En die kon op de boterham van broer of zus. Het weer is hier net zo. Elke dag beloven ze dat het morgen mooi wordt. Het schuift steeds een stukje op.

Ook vandaag staan we op met regen. En onderweg moet het regenpak aan tijdens een hoosbui. Maar dat zijn we wel gewend, dus geen probleem. In de loop van de dag wordt het beter en 's avonds zelfs mooi. Het is wel koud. 12 graden bij het opstaan. Maar ook dat wordt later hoger, zo rond de 20. 's Avonds op de camping is het weer behoorlijk fris. En ook de wind doet een duit in het zakje. Veel tegen maar het laatste stuk, als we moe worden, mee.

We zien weer veel vakwerkhuizen, maar soms zijn het nepperds. Dan verven ze gewoon bruine strepen op een witte muur. Dat is hier overigens niet het geval. Bij de meer vervallen huizen zie je hoe de leem de ruimte tussen de balken opvult.

De oude boerderijen zijn nog uit de Vikingentijd. Ze lijken op omgekeerde schepen en liggen van oost naar west om maximaal van de zon te kunnen profiteren. De trap zit aan de beschutte oostzijde. En op het dak zijn irissen geplant. De wortels houden het riet van het dak bij elkaar.

We fietsen een heel stuk over het plateau de Caux. Door de ligging op 100-200 meter boven zee heeft het een eigen, vooral winderig, klimaat. Dat merken we wel. Er is veel landbouw en veeteelt.

Er hebben hier vroeger ontzettend veel rijke mensen gewoond. Dat zien we aan de enorme hoeveelheid chateaus. De een nog groter en luxer dan de andere. Overigens zijn er veel leegstaand en in erg slechte staat van onderhoud. Het kost een vermogen om zo iets bij te houden. En na de Franse revolutie had de adel geen mensen meer om te misbruiken voor dit werk of voor inkomsten. Dus kwamen ze leeg en vervielen.

Typisch Frans boerenlandschap. De oogst is binnengehaald en de rollen met stro liggen in het veld te drogen.

De municipal ligt rond een meertje. 's avonds is het hier feest en zijn we blij dat we een plekje ver van het gebral gekozen hebben. Na 9 uur kruip ik weer in de tent want het wordt veel te koud. Mevr. van der Veeke zit daar dan al een tijdje in, met ski-broek en donsjas. Vroeg in de tent vind ik overigens niet erg. We gaan op tijd slapen want we zijn ook weer op tijd op.

Zondag 20 augustus: van Arques-la-Bataille naar Vironchaux

88,0 kilometer (1548 totaal)

Camping les Peupliers

*I don't want to know what time it is. I don't want to know what day it is or where I am. None of that matters.
Alex supertramp*

Door de heldere nacht, is de tent erg nat geworden. En wederom lijkt het beloofde mooie weer opgeschoven te zijn. Voor vandaag lijkt er meer op het programma te staan, maar uiteindelijk valt het tegen. Veel is niet te vinden of ligt zo ver buiten de route dat we er niet voor om willen rijden. Omdat het zondag is en de boodschappen problematisch lijken te worden, gaan we in Eu uit eten. Een uitstekende keuze zo blijkt later. Hieronder de hoogtepunten van de dag.

Boven Arques-la-Bataille staan de ruïnes van een 11e eeuwse kasteel. We zagen het al vanaf de camping maar dat was te ver weg om een foto te maken. Vanochtend lukt dit wel.

Koffie maken we vaak onderweg. Op officiële fietsroutes staan mooie bankjes en picknicktafels. Hier staat weinig. We komen dan bij kerken, scholen, gemeentehuizen of hier, bij Jezus, terecht. Als er maar een trapje is om op te zitten, dan zijn we al tevreden. De plekje worden ook geselecteerd op uitzicht. En in Frankrijk eten we er dan altijd een croissantjes bij.

Onderweg zien we best veel. Hier in Noord-Frankrijk verandert het landschap en de huizen. Het is wat rommeliger hier. Veel vervallen spul en veel gebouwd zonder richtlijnen, waardoor je een allegaartje krijgt. Toch is het interessant om hier te fietsen. Er is veel te zien en soms kom je in het landschap getuigen tegen uit het verleden, zoals deze oude spoorbrug. Er loopt nu een wandelpad overheen.

In Eu (een woord wat veel in kruiswoordpuzzels gebruikt wordt) worden we weer even verrast. Je komt van een rommelige landelijkheid in een mooi, geordend en goed onderhouden stad. Het kasteel uit de 16e eeuw hebben ze omgebouwd naar Hotel de Ville, met een mooie tuin ervoor. Het is een overweldigend gebouw wat in perfecte staat is. Als je ervoor staat, weet je niet waar je moet kijken, zo groot en zo breed is het. De foto doet flink te kort, maar blijft indrukwekkend.

Naast het oude kasteel, staat er ook een 12e eeuwse Gotische kerk in Eu. Ook prachtig om naar te kijken alhoewel ik wel moet zeggen dat ik wat uitgekeken ben op kerken. Eu zelf is trouwens een mooi stadje maar op zondag is hier alles gesloten. We vinden met moeite een open restaurant en hebben een (eet)pauze van anderhalf uur. Eu is overigens een dubbelstad (net als Baflo en Rasquert) met le Treport dat een paar kilometer verder aan de kust ligt.

Het gebied waar we vandaag doorheen fietsen is een grootschalig landbouwgebied. Kleine boertjes zie je hier niet, alleen maar efficiënte grote akkers en weiden. Normandië produceert 10% van de tarwe en rundvlees van het land. Veel wordt voor de export gebruikt. We zien veel gewassen zoals graan, mais, vlas en andere dingen die ik niet herken.

In St. Blimont fietsen we tegen de oude, 15e eeuwse, wachttorenn annex klokkentoren aan. Je kunt er ook nauwelijks omheen. Mooi dat ze dit soort dingen in stand houden maar je ziet wel veel achterstallig onderhoud. Er zijn ook veel te veel kerken en torens, die allemaal geld nodig hebben.

Saint-Valery-sur-Somme (waarom sommige plaatsen St. heten en andere Saint, voluit gespeld, heb ik geen logica in kunnen ontdekken) is een toeristisch kuststadje. Er is wat te doen want de auto's staan heinde en verre geparkeerd en je ziet massa's mensen lopen. Wij kiezen ervoor het stadje uit de verte te bekijken. Er moeten nog teveel kilometers gedaan worden vandaag.

We komen laat aan op de camping, het is al na zessen. De camping heeft zijn beste tijd gehad maar heeft een kroeg/restaurant waar het hele dorp 's avonds zit te eten en drinken. Wij vinden het ook fijn om warm binnen te kunnen zitten want het begint wat te spetteren. Ik hoop dat ze het morgen weer mis hebben met het weer want er is regen voorspeld.

Maandag 21 augustus: van Vironchaux naar Tournehem-sur-la-Hem

77,7 kilometer (1625 totaal)

Hotel Ball

Travel isn't always pretty. It isn't always comfortable. Sometimes it hurts, it even breaks your heart. But that is okay. The journey changes you-it should change you. It leaves marks on your memory, on your consciousness, on your heart, and on your body. You take something with you...Hopefully, you leave something good behind.

Anthony Bourdain

Vandaag een reisverslag met één foto maar met twee verhalen. Of eigenlijk twee versies van één verhaal. Dus je mag kiezen.

Versie A

Altijd zitten ze ernaast met het weer en net als ze regen voorspellen, dan zitten ze goed. Het zal toch niet waar zijn. De tent is kletsnat en het is een gedoe om zo'n natte lap in te pakken. Hoe voorzichtig je het ook doet, het blijft een kliederboel.

Natuurlijk waren gisteren alle winkels dicht. We hebben geen ontbijt kunnen kopen en gaan met rammelende magen op weg. Het is loodgrijs en het ziet er niet uit dat het voorlopig ophoudt met regenen. Wat een waardeloze dag is dit. Na ongeveer 10 kilometer komen we langs een camping met een bar/restaurant. We vragen of ze koffie en een croissant hebben. Met wat doorvragen lukt een ontbijt ook. Maar voor die €7,50 krijg je niet zoveel. Een Frans ontbijt stelt niet zoveel voor.

Dan maar weer op pad. Ondanks dat het beter zou worden, lijkt het alleen maar harder te gaan regenen. En hoe duur de jas ook is, doorlekken gaat hij. Daarom fiets ik na een tijdje met een nat T-shirt. Hartstikke koud natuurlijk en die zeikregen blijft ook maar doorgaan. Denk je langs een fietsroute te zitten maar faciliteiten ho maar. Nergens een overdekte picknickplaats, dus van ellende gaan we maar in een bushokje zitten.

De Normandië-Bretagne route houdt hier voor ons op. Ik heb een doorsteek gezocht naar de LF1 en gisteren zag ik dat dit efficiënter kon. Maar het is hier zo heuvelachtig, dat het lijkt alsof je continu aan het klimmen bent. En met die striemende regen in je gezicht is dat geen pretje. Maar dit weer kun je eigenlijk niets anders dan fietsen. Het eten schiet er dan bij in, dus als we een tentje zien, om half drie, dan gaan we even naar binnen. Ze hebben niet eens soep dus dan maar een pizza. Vreemd dat er verder niemand zit.

Heuvel-op, heuvel-af komen we tenslotte bij Tournehem-sur-la-Hem. Gelukkig is het een beetje droger geworden. Ik heb hier een hotel geboekt maar het zit tegenover een lawaaierig pretpark. En we moeten ook nog alle spullen naar de eerste verdieping sjouwen. Dat kon er ook nog wel bij. Op het menu was niet heel veel keus. Maar kijken wat we vanavond kunnen krijgen.

Versie B

De aangekondigde regen is vannacht gekomen. Dat hebben de weermannen goed voorspeld. Best gezellig als je in je tent ligt en je luistert naar het tikken van de regen. We hebben hier al rekening mee gehouden dus het meeste zit droog in de tassen. En omdat even minder regent kan de rest er ook redelijk droog in. Het tentje kan ik gelukkig ook van binnen uit afbreken zodat alleen de buitentent wat natter in de zak gaat. Maar die droogt wel weer.

Wat een geluk dat we gisteren geen ontbijt hebben gekocht. Dat hadden we nu toch niet kunnen opeten. Maar we vinden onderweg vast wel wat. En dat klopt ook. Een stukje verderop is een café/restaurant bij een camping. Ze hebben koffie en zelfs een ontbijtje voor ons. Brood, yoghurt, fruit en we krijgen er nog een croissant bij omdat ze die teveel besteld hebben bij de bakker. Met de kaasjes die er liggen smaakt dit heerlijk. En dat allemaal voor maar €7,50.

Het is heerlijk om de regen op je gezicht te voelen. Ik kan me niet meer herinneren wanneer ik dit voor het laatst bewust heb gevoeld. Dus niet het nat worden, maar de regen echt ervaren en in contact zijn met de natuur. Zo hebben onze voorouders ook geleefd. In ritme met de natuur. Nat worden als het regent en genieten van de zon in je gezicht. De jas lekt wat door, maar dat is ook logisch als je zo lang in de regen fietst. Voor de rest doet hij het prima. En het T-shirt eronder droogt straks wel weer. Ik had achteraf wel een extra hemd aan willen doen. Soms wordt het wolkendek iets lichter en neemt de regen af. Is een mooie afwisseling.

Met dit weer kun je alleen maar blijven fietsen. De camera durf ik niet eruit te pakken maar zo heb ik meer aandacht voor de omgeving. Het is best mooi hier, zelf in de regen. We kunnen de Normandië-Bretagne route hier afsluiten. Dan vierten we met een kopje thee in een bushokje. Een langsrijdende vrachtwagenchauffeur zwaait naar ons.

We willen via de LF1 naar België fietsen. Het landschap is hier anders. Meer heuvels en dat betekent soms klimmen. Maar je wordt er lekker warm van en je krijgt mooie uitzichten. Door het weer hebben we niet kunnen lunchen maar we komen langs een restaurant dat open lijkt te zijn. Om half drie is het eigenlijk geen lunchtijd meer, maar de kok maakt toch nog een heerlijke pizza voor ons. Daar kunnen ze zo weer een paar uur op verder.

Via een mooie route komen we bij Tournehem-sur-la-Hem. Inmiddels is de regen gestopt en de kleding wordt langzaam droog. We krijgen een mooie kamer met een heerlijke douche. Voor de fietsen hebben ze een mooie ruimte binnen. Ik kan zelfs de tent er te drogen hangen. Na het douchen zijn we weer helemaal opgewarmd en bij en we kijken uit naar de maaltijd van vanavond. Heerlijk dat we er niet meer uit hoeven. Een afwisselende dag.

Veel dingen in het leven heb je geen invloed op. Waar je wel invloed op hebt is hoe je kiest ze te ervaren.

Dinsdag 22 augustus: van Tournehem-sur-la-Hem naar Diksmuide

83,5 kilometer (1709 totaal)

Camping de IJzerhoeve

Travel makes you realize that no matter how much you know, there is always more to learn.

Het is mistig als we opstaan, maar wel warmer dan gisteren. En droog. De lucht draagt een belofte van goed weer. Beter kunnen we de dag niet beginnen. De route die we vandaag doen, hebben we grotendeels al eerder gedaan. Je kunt de verslagen daarvan hier en hier vinden. Er is dus een hoog deja-vu gehalte. Alle foto's heb ik al, dus ik maak er maar weinig. Maar als we de route fietsen, blijken er toch wel verschillen te zijn.

We verlaten Frankrijk na drieënhalve week. We hebben het er erg mooi gehad. Langs de Atlantische kust een zon-zee-strand gevoel. En in het binnenland genoten van het landschap.

Zodra we België naderen komen we weer op elke hoek een Christus aan het kruis of een kapel met een of meerdere Maria's tegen in allerlei vormen. Compleet vervallen en verveloos tot prachtige gebouwtjes met kaarsjes. Vroom volkje hier.

Zo in de ochtend is het heerlijk rustig en sereen. En met een beetje mist wordt het zelfs wat mysterieus. Dit zijn de mooiste momenten om op de fiets onderweg te zijn.

We hebben niet kunnen ontbijten. In Watten kopen we bij de super wat fruit en yoghurt en op de top van een van de laatste klimmen vinden we een mooie picknickplek om het op te eten.

Voor de rest is het veel fietsen vandaag. Als het vlakker wordt, krijg ik meer last van mij achterwerk. Je zit dan teveel stil in het zadel. Bij klimmen kom je er nog eens uit. Daarom stappen we af en toe af om de rug te strekken en de billen te ontlasten. Daarvoor grijpen we elke gelegenheid aan, zoals deze automaat waar ze fruit verkopen. Voor €1,20 kopen we een meloen die we bij de kerk van Bambecque soldaat maken.

Gingen we vorige keer nog geruisloos de grens over, deze keer komen we langs de douanepost van Oost-Kapelle en er is geen twijfel. We zijn niet meer in Frankrijk.

Dominant is hier de IJzer. We komen het eerst tegen als een sloot maar later is het toch een aardige vaart. Langs dit water komen we in Diksmuide dat een behoorlijk oorlogsverleden heeft. Je kunt dat in de eerdere blogs lezen. Wij slaan dit deze keer over en halen bij de Lidl de boodschappen voor vanavond. We eten paella en drinken er bier bij.

Camping de IJzerhoeve is een tijd in verval geweest. Een paar jongelui doen goed hun best dit weer leven in te blazen. Ze hebben een echt tentenveldje waar we met uitzicht op de toren van Diksmuide staan. De douche is goddelijk en ze hebben een terras met de heerlijkste biertjes. Wat mij betreft zijn ze goed bezig en kan ik deze camping alleen maar aanraden.

Woensdag 23 augustus: van Diksmuide naar Gent

83,6 kilometer (1793 totaal)

Camping Blaarmeersen

I travelled in the most inefficient way possible and it took me exactly where I wanted to go.

Andrew Evans

Een paar jaar geleden hebben we Brugge bezocht, maar Gent links laten liggen. Dat gaan we dit jaar goed maken. Daarom heb ik een route oostwaarts gemaakt die min of meer in een rechte lijn naar Gent gaat. Deels over prachtige fietspaden, want België kent, net als Nederland, een fiets-knooppunt-netwerk. Maar die hebben de neiging nogal te meanderen, dus bij sommige stukken gaan we gewoon langs de autoweg, mits er een fietspad naast ligt. En het laatste deel zitten we langs het kanaal Gent-Brugge, wat erg mooi en rustig is. Maar het begon allemaal wat onrustiger.

Het is hier wandel-vierdaagse. Dit betekent dat het weggetje dat wij af moeten fietsen bezet wordt door ongeveer 6000 wandelaars. Als je goed kijkt, zie je op de foto een fietser in het rood ploeteren, tegen de stroom in. Ik heb hier geen vrienden gemaakt. Ongeveer 6000 wel te verstaan.

Diksmuide gaan we nog door. Los van de IJzertoren en het oorlogsverleden is het gewoon een prachtig plaatsje. Als we meer tijd hadden gehad, dan waren we hier nog een dag blijven hangen. Nu gaan we via het centrum verder. De markt wordt op de schop genomen maar de gebouwen er omheen zijn een plaatje.

De Belgen hebben best humor. Dat komen we op veel plekken tegen, zoals hier.

We komen ook door veel plaatsjes en dat vinden we leuk want er is vaak wat te zien. Zoals 'lange Max' in Koekelare. Een reusachtig kanon dat de Duitsers installeerden om Duinkerken plat te leggen, of de beeldbepalende brouwerij Christiaan die helaas in 1968 ter ziele ging. Maar ook in andere plaatsjes zoals Aatrijke, Ruddervoorde en Aalter-brug is van alles te zien.

In Hertsberge fietsen we over de Kastelen Dreef, een lommerrijke laan met hoge bomen. We verwachten er kastelen te zien en die staat er ook in de vorm van gigantische villa's. De een nog groter dan de andere. Modern en klassiek, allemaal door elkaar. En elk meer dan een miljoen euro waard. We kijken onze ogen uit.

Op de fiets negeren we meestal afgesloten straten, route-barree's en verboden in te rijden. We kunnen er toch meestal wel langs. Hier zitten we al langs het kanaal Gent-Brugge. **We hebben twee keer de borden genegeerd en lopen nu toch vast.** We kunnen echt niet verder en moeten terugfietsen en alsnog de omleiding volgen. En zo zien we het complete industrieterrein van Aalter-brug. Maar dat heeft niet tot gevolg dat we onze taktiek gaan wijzigen want meestal gaat het wel goed.

Het laatste stuk zitten we langs het kanaal Gent-Brugge. Voor het grootste deel een autovrij jaagpad en deze keer met mooi asfalt. En deze brengt ons bijna tot in Gent.

Zuidwest van Gent ligt de stadscamping. Hij is niet goedkoop maar de faciliteiten zijn prima, waaronder een heerlijke douche, winkel, frietkot en bar. We komen op een plekje dat we delen met een mol, die regelmatig even laat weten wat hij er van vindt. Het enige nadeel is dat we vrij dicht op de snelweg zitten waardoor je eigenlijk continu auto's hoort. Morgen gaan we in Gent kijken. Meestal doe ik de route, maar morgen laat ik me door Mevr. van der Veeke leiden.

Donderdag 24 augustus: Gent

There is not a country that I have visited I haven't fallen in love with, whether it was for 10 minutes or 10 years.

Vandaag staat Gent op het programma. En het blijkt de kers op de taart te zijn (die we overigens nog aan het eten zijn). Wat een prachtige stad! We zijn in Wenen, Praag, Florence, Verona en Brugge geweest. Maar nergens voelde het zo als thuiskomen. Ik zou hier kunnen wonen en elke dag een koffie drinken op het Sint Baafs plein. Elke dag even naar het lam Gods kijken. En elke dag een pintje pakken op de Vrijdagmarkt waar je bediend wordt met het Vlaamse accent van de serveerstertjes. Ik zou hier kunnen sterven en een gelukkig man zijn. Ik kan niet anders zeggen: ga naar Gent.

Eerst een beetje geschiedenis. In het jaar 630 besluit een bisschop om hier de St. Bataafsabdij op te richten. Na de middeleeuwen groeit Gent met name door de schapenteelt en de daarvan afgeleide wolhandel. Tot in de 14e eeuw hebben de kooplieden het voor het zeggen maar het botert niet echt met de ambachten en gilden en dat komt de stad niet ten goede.

Daardoor gaat het wat minder, maar de Gentenaren blijven dwarsliggers. Ze weigeren belasting te betalen aan Karel de Vijfde en die maakt er korte metten mee. Ze verliezen alle rechten en privileges, de abdij en stadspoorten worden afgebroken en de notabelen worden blootsvoets, met een strop om de nek door de stad gejaagd. Ze worden de stroppendragers genoemd, wat later een geuzennaam wordt.

Eind 18e eeuw begint de industriële revolutie. Door een Engelse spinmachine in onderdelen naar Gent te smokkelen blijven ze voor lopen in de race. Maar hier worden ook de eerste vakbonden en socialistische bewegingen opgericht. De wereldtentoonstelling van 1913 geeft de stad een facelift en zelfs nu is Gent nog in beweging.

Wij gaan eerst naar de aanbidding van het lam Gods. Waar Mevr. van der Veeke voor staat is een kleine replica. Het ding is meters hoog (4,4 bij 3,4 meter) en we hadden het geluk dat het heel rustig was toen we gingen kijken. Ik kon er letterlijk met de neus op staan.

Het is geschilderd door Hubert van Eyk en het schijnt dat zijn broer Jan ook regelmatig de kwast ter hand heeft genomen. Deze polyoptiek is heel belangrijk in de schilderkunst. Het zijn 20 panelen met voornamelijk bijbelse tafereelen en het is zo bijzonder omdat het met microscopische precisie geschilderd is. Sommige plaatjes zijn net foto's, zoveel detail zit erin. Geschilderd op eikenhout, met een flinterdun krijtlaagje bedekt, in meerdere lagen geeft een soort 3D effect. Meer informatie over dit kunstwerk kun je op internet vinden. Leuk om te weten is dat het meerdere malen gestolen en geroofd is. Tot op heden is een van de panelen (de rechtvaardige rechters) nog steeds vermist. Daarvan is in 1939 een replica geschilderd door...jawel... Jan van der Veken.

Er zijn veel mooie gebouwen in Gent en het stikt er van de beeldhouwwerken op de gebouwen. Bij de Belfort toren zie je de Mammelokker. Een tot hongerdood veroordeelde gevangene wist het heel lang te rekken door elke dag de moedermelk uit de borst (mamme) van zijn dochter te zogen (lokken). Je moet er maar op komen en je moet het maar willen. Van beide kanten.

Een lekkernij zijn de Gentse neuzen. Dit zijn een soort van zachte snoepjes, maar stevig van buiten, in de vorm van een neus. We kopen er twee en ze zijn mierzoet. Ze worden verkocht op de Groentemarkt. Eerst door één verkoper, maar later door meerdere, wat een felle concurrentiestrijd oplevert. Ze gaan soms zelfs rollend over straat. Wij hebben wat provocerende opmerkingen gemaakt maar we konden geen handgemeen uitlokken.

Gent wordt goed doorsneden door de Leie. Je struikelt over de rondvaarten, maar wat ik veel leuker vind, is dat je een kano kan huren en zelf peddelend door de grachten kan gaan.

Er zijn allerlei markten voor goederen. Het mag duidelijk zijn, wat hier vroeger verkocht werd.

Het Gravensteen is de enige overgebleven middeleeuwse burcht in Vlaanderen. De eerste, houten, versie overleefde de Romeinen en de Vikingen. Later is er een stenen burcht van gemaakt die nu nog nagenoeg intact is overgebleven.

Terwijl ze er in andere steden een probleem van maken, heeft Gent de street-art omarmd. Er is een heuse 'concrete canvas tour' die door de stad gaat. In het Werregarenstraatje is de muur een groot canvas en zijn er diverse artiesten die er een kunstwerk op spuiten. Als het even kan over elkaar heen. Soms wordt alles overgeschilderd en beginnen ze gewoon opnieuw. Terwijl wij er kijken, is er ook een jongen bezig en in een geur van drijfgassen en verf kijken we toe hoe hij zijn 'piece' maakt. De konijnen zoeken we speciaal even op. Deze zijn gemaakt door Roa en zijn toch wel symbolisch voor Gent en worden niet overgeschilderd.

Op de Vrijdagmarkt staat een vrouw urenlang de kinderen te vermaken door bellen te maken.

Het 14e eeuwse toren, op de hoek van de Vrijdagmarkt. Hierin hing de bel die de start van de markt inluidde. Ook was hier de schandpaal waar de afgekeurde lakens opgehangen werden.

Blik op de Vrijdagmarkt. Een plek van plezier en venijn. Er waren feesten, vieringen en ontvangsten. Maar ook terechtstellingen. Als laatste verloor meneer Butsel zijn hoofd hier onder de guillotine. Op het plein staat het beeld van Jacob van Artevelde, de leider van de opstand tegen Karel V.

Een blik over de Lieve vanaf de brug van de Keizerlijke Geneugten. Fraaie namen weten ze goed te verzinnen. Sowieso zijn ze hier wel taalvaardig zoals we op vele bordjes hebben gezien. Ook op school worden de kinderen gestimuleerd om met taal te spelen, te zien aan de borden die automobilisten moeten manen zachter te rijden.

Vrijdag 25 augustus: van Gent naar Kruiningen

87,5 kilometer (1889 totaal)

Camping den Inkel

Listen to the mustn'ts, listen to the don'ts. Listen to the shouldn'ts, the impossibles, the won'ts. Listen to the never haves, then listen close to me. Anything can happen, anything can be.

Shel Silverstein.

België kent, net als Nederland, fietsknooppunten. Het staat allemaal prima aangegeven maar soms leidt dit toch tot een woud van bordjes.

Zoals je al eerder kon lezen, zitten we bijna nooit op een terras. Liever zoeken we een hangplek bij Jezus of een sta-tafel bij Maria. In België en Nederland zijn ze meer op fietsroutes gericht en daar staan vaak bankjes. Voor ons zijn dit de mooiste rustplekken. En als er dan ook nog een verhaal bij zit, dan is het helemaal goed. Hier zitten we bij de Bevende Hazelaar of de (tril)linde. Maar wat is dat dan? Staat die boom te schudden of zo? Hij staat op de plek waar, bij vergissing, de graaf van Kleef werd vermoord. Hij werd stiekem begraven en er werd een linde op geplant. Dit schijnt in 1494 gebeurd te zijn, maar daarvoor is deze boom te jong. Dus ze zullen er wel een nieuwe geplant hebben. En later een kapelletje opgehangen waar kooplieden een penning offeren voor een goede (ver)koop.

We wisten niet dat je in België zo mooi kunt fietsen. Via de knooppunten komen we op bospaadje, langs maisvelden, door stedelijke gebieden, dorpen maar ook veel landelijke gebieden. We gaan hier zeker nog een een keer terug komen.

Vroeger had je grensovergangen. Met slagbomen en bars uitziende mannen die brommend om je paspoort vroegen. Tegenwoordig staan er niet eens meer bordjes. Op de GPS zie ik dat we in Nederland zijn, maar de omgeving geeft geen enkele indicatie hiervoor. Behalve dan een oude grenspaal die we voor een selfie misbruiken.

In Nederland komen we eerst in Terneuzen. Daar worden we onaangenaam verrast door het horkerige verkeersgedrag van de medelanders. En dat terwijl we er bijna 1800 kilometer op hebben zitten met Franse en Belgische automobilisten die altijd rekening met ons hielden. Bij zebra's wordt gestopt. Inhalen wordt alleen gedaan als het veilig kon en meermalen kregen we voorrang terwijl we het niet hadden. Fijn fietsen in die landen.

Daarna fietsen we een stuk langs de Westerschelde. Dit geeft toch weer even het zee-gevoel met de zilte lucht, de krijsende meeuwen en het water. Voelt als een soort reünie van de reis.

Als je wat ouder bent, dan ken je het veer Kruiningen-Perkpolder nog. Vaak werd op de radio omgeroepen als het niet kon varen. In 2003 is deze opgeheven omdat de Westerscheldetunnel afgerond was. Maar in de zomermaanden vaart er nog een alternatief voor voetgangers en fietsers. Maar niet regelmatig. Op sommige dagen niet en op de dagen dat hij wel vaart, soms wel en niet. Als planner krijg ik daar een broekpoep-gevoel bij. Want als hij niet vaart, betekent het vele tientallen kilometers omrijden. Met wat puzzelen op internet denk ik dat hij morgen om 9 uur vaart. Maar mogelijk halen we die van vanmiddag 16.15 ook. We zijn ruim op tijd en hij lijkt te varen. Zo staan we om vijf uur aan de overkant. Weer een zorg minder.

In Kruiningen komen we eerst bij een boerencamping. We krijgen een plekje midden op een veld met lege caravans. Daar hebben we geen zin in. Gelukkig is er een paar kilometer verderop een beter alternatief. Ze hebben zelfs speciale fietsplekjes met een picknicktafel. Vanavond kunnen we in luxe dineren.

Zaterdag 26 augustus: van Kruiningen naar Rijsbergen

72,1 kilometer (1961 totaal)

Camping de Buiten Bij

The earth has music for those who listen.

Shakespeare.

Vandaag was weer een mooie dag met een prachtige start. We fietsen nog een stukje langs de Westerschelde en gaan dan Brabant in. En, tot onze verbazing, pakken we ook nog stukje België mee. Veel bos vandaag, wat lekker koel is, maar het verveelt wel op den duur.

Het is een perfecte morgen. De temperatuur is aangenaam. Vogels foerageren in het slik. Over de Westerschelde hangt een dunne mist. Zo dun, dat je hem haast niet ziet. Vertes kijken altijd ver weg, maar hierdoor lijkt hij nog iets verder weg. Je hoort het ritmische motorgeluid van een schip zonder het te zien. Op het prikkeldraad zitten de zwaluwen alsof ze een muziekstuk vormen. En de zon glinstert op het water. Een feest voor alle zintuigen. Zomaar een geluuksmoment van moeder natuur. Dit zijn de hoogtepunten van het leven. Dit is waarom we fietsen.

Bij een bejaardenhangplek (bij Bath) willen we nog even het zicht op de Westerschelde houden. Hier staat een huisje en wat bankjes waar de oude kapiteins samenscholen en samen sterke verhalen vertellen. Nu confisqueren wij het met koffie, croissantjes, was en een drogende tent. Ondertussen strijken er autochtonen neer zodat we steeds meer van ons domein moeten teruggeven. Maar daar krijgen we interessante verhalen voor terug. Gisteren is hier nog een vrachtschip gestrand omdat het roer niet werkte. Er gebeuren vaker incidenten in de bocht van Bath. Daarvoor is er een hangplek. Met binnen en buitenruimte want ongelukken laten zich niet tegenhouden door het weer.

Het fietsen gaat me steeds zwaarder af. Terwijl er toch geen vals plat is. En achter begint het wat te zwabberen. Duidelijk een lekke band. Meestal hebben we die wel een of meer keer tijdens de lange reis. Gelukkig is er een mooie picknickplek waar ik alles kan uitstallen. Terwijl Mevr. van der Veeke voor de schaft zorgt, vervang ik de band. Tevergeefs, blijkt later.

Het is voor het eerst dat we op kunstgras staan. En, ondanks de eerste huivering, moet ik zeggen dat het ideaal is. Geen modder om te tent, het voelt fijn aan de voeten en je kunt overal wat neerleggen zonder dat het vies wordt. De camping is een voormalige boerderij. Ze moesten de zaak opdoeken en toen hebben ze de stal omgebouwd tot kinderspeelparadijs en het weiland tot camping. Er komen veel ouders met kinderen of grootouders met kleinkinderen. En hij kon de hand leggen op een partij kunstgras. Maar op dit moment is de camping nagenoeg leeg. De schommel schommelt wat in de wind. En de wil-wap lijkt uit zichzelf te bewegen. Geeft wel een Norman Bates gevoel, maar het is allemaal prima hier.

Onze plek ziet eruit als een rommelmarkt. Zo gaan die dingen zodra er met kunstgras gewerkt wordt. Je ziet dat ik aan het bandenplakken ben. Ook de tweede binnenband liep steeds leeg ondanks dat ik de buitenband goed gecontroleerd had. Door elke tien kilometer te pompen zijn we hier gekomen. In beide binnenbanden zitten gaatjes en weer kunnen we, met z'n tweeën, niets vinden in de buitenband. Ik hoop dat het nu goed komt.

Zondag 27 augustus: van Rijsbergen naar Nieuwland

74,9 kilometer (2036 totaal)

Camping Grienduil

It's ok not to be ok all the time.

Vandaag wordt gekenmerkt door uitdagingen in de vorm van weg-afsluitingen, weg-omleidingen, pontjes en lekke banden. En het weer was weer fantastisch. Ik moet zeggen dat ik ook een fan van kunstgras ben geworden. Geen natte voeten 's ochtends. Als het in de fietstas gepast zou hebben, dan had ik het meegenomen.

Eigenlijk zijn de vroege ochtenden het mooist om te fietsen. En zeker op zondagochtend als iedereen uitslaapt. De stilte hangt in de lucht en de mist in de bossen. En je komt natuurlijke kunstwerken tegen zoals deze.

De route leidt ons door bossen, maar ook langs riviertjes, kanalen en vandaag meer door steden. Breda was leuk om doorheen te fietsen. Gaan we zeker nog een keer bezoeken. Maar hier komen we de eerste omleiding tegen. Netjes aangegeven. In het bos komen we de tweede hindernis van de dag tegen. We mogen er niet door want er komt zo een triathlon aan. We hoeven maar een paar honderd meter en met wat zeuren mogen we toch door. Mits we een stukje fietsen, lopen en zwemmen.

Het bandenleed is nog niet afgelopen. Na tientallen kilometers loopt hij weer leeg. Oppompen helpt niet, er zit echt weer een lek in. En geen scherp voorwerp meer. Het lek zit wel op de plek waar de buitenband beschadigd is. Blijkbaar gaat daardoor de binnenband ook weer lek. Gelukkig heb ik in mijn gereedschapsetje ook buitenbandplakkers (die je aan de binnenkant doet). Die gaat erin, andere binnenband en we zijn weer op pad.

De volgende hindernis is een opgebroken weg en een uitgebroken koe. We moeten hier echt langs om bij de pont te komen. Dat betekent een stuk lopen en een stuk hobbelen. Niet echt prettig voor mijn fragiele buitenband, maar je moet wat.

Het eerste pontje gaat continu en we kunnen er zo oprijden. Hij is gratis en zorgt voor de oversteek over Bergsche Maas. Het is maar een klein stukje en we zijn er zo. Toch hebben pontjes altijd een bepaalde charme voor mij. Even het vaste land verruilen voor de deining van het water.

In Dussen gaan we lunchen want we verwachten geen winkel meer te vinden voor de boodschappen van het avondeten. Als ik daarna bij de fiets terugkom, is de band weer leeg. Maar weer alles los halen. De buitenbandplakker zit nog goed, maar het blijkt dat het plakkertje op de binnenband, van gisteren, niet goed gehouden heeft. Ik doe onze laatste reserve binnenband erin en maar weer op stap. Ik heb geen idee wat ik nog kan doen als hij nu weer lek raakt. Het is zondag, dus de fietswinkels, om een andere buitenband te kopen, zijn dicht.

Ondanks de stress van de lekke banden, gaan we toch nog even bij kasteel Dussen kijken. Het staat er al sinds 1331. In de tweede wereldoorlog zwaar beschadigd maar in 1953 toch weer gerestaureerd. Een van de bekendste bewoonsters was Rolina Duringar. Zij moest elke nacht bewaakt worden door zes mannen uit het dorp terwijl de ezel in de torenkamer sliep. Kun je het nog volgen?

Het tweede pontje van de dag brengt ons in Gorkum (Gorinchem). Deze vergt wat meer planning, want hij vaart maar een keer per uur. Door alle lekke banden hebben we flink vertraging dus we moeten er voor racen om die van half vier te halen. Maar het lukt nipt. Voor €4 staan we in Gorkum. Een mooie stad, waar het koopzondag is. Zo kunnen we hier een ijsje eten en toch nog wat boodschappen doen voor het ontbijt van morgen. Je voelt gewoon dat je Brabant uit bent. Het landschap is anders, de mensen zijn anders maar net name de taal en tongval zijn anders.

We zitten op een kleine boerencamping op het kleinste plekje ooit maar ook met het mooiste uitzicht ooit. Mijn band is hard gebleven, maar ik moet nu nog wel twee binnenbanden plakken. Omdat we vanmiddag al 'warm'

geeten hebben, nemen we nu nog een soepje en een boterham. Voor mijn gevoel komen we steeds dichterbij huis. Nog een paar dagen fietsen en hopen dat het mooie weer aanhoudt.

Maandag 28 augustus: van Nieuwland naar Zeewolde.

85,2 kilometer (2121 totaal)

Camping Erkemederstrand (€ 16,50)

Smulroställe (Swedish)

(n.) Lit. "place of wild strawberries"; a special place discovered, treasured, returned to for solace and relaxation; a personal idyll free from stress or sadness.

Vandaag hebben we een stedelijke route. We gaan door Vianen, Nieuwegein, Utrecht en Amersfoort. Veel te zien dus, maar weinig te fotograferen. Het was gewoon leuk fietsen zonder dat we veel meemaken. En dat past ook bij het gevoel om naar huis te gaan. Van de ene kant wil je het vakantiegevoel zo lang mogelijk rekken. En dat lukt goed, vanwege het mooie weer. Maar van de andere kant, is het hart al bijna thuis.

Vianen was een verrassing. Wat een leuk stadje. Ik ken het alleen van de filemeldingen op de radio, maar het verdient een beter lot.

Een andere verrassing is dit pontje over de Lek. Meestal heb ik precies in het snotje welke ponten we moeten hebben en wanneer die varen. Maar deze heb ik compleet over het hoofd gezien. Gelukkig gaat hij continu en voor €2,40 komen we aan de overkant.

Het verbaast me telkens weer hoe goed de fiets-infrastructuur in Nederland is. In heel veel steden kom je, via mooie fietspaden, zomaar in het centrum. We merken dit nu weer bij Nieuwegein, Utrecht en Amersfoort. Er zijn complete wegen voor aangelegd. Alles is perfect aangegeven en de fietsers hebben overal voorrang. Nu was het in Frankrijk en België ook niet slecht, maar zoals het in Nederland geregeld is, is subliem.

We zien best veel provincies. Zeeland, Brabant, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en nu Flevoland. We krijgen hier op de camping een droomplek met uitzicht op het Nijkerkernauw. Hij staat zeker in onze top 5 van mooiste kampeerplekken ooit. Hier kunnen we bijkomen, want het was best een inspannende dag. Zo op het einde van de vakantie begint de vermoeidheid te tellen. Dat we lekker zullen slapen is een zekerheid.

Dinsdag 29 augustus: van Zeewolde naar Hasselt

82,4 kilometer (2203 totaal)

B&B Winternest

It's not the places you travel that makes it worthwhile. It's the people you meet along the way.

We eindigen de vakantie met dezelfde temperaturen als waar we mee begonnen. Voor Nederland uitzonderlijk, vandaag was het toch boven de 28 graden. Voor ons is het vooral huiswaarts gaan via de LF9. We zien een flink stuk van de Flevopolder en komen via een paar Hanzesteden in Hasselt waar we bij onze fietsvriendin Ria overnachten. Ze zet ons een 'na-de-vakantie'-maaltijd voor.

De ochtend is haast onwerkelijk. Een verstild landschap en een prachtig uitzicht over het water. De waterhoentjes duiken naar de bodem, de fuut die fuut en we zien zelfs een ijsvogeltje langskomen. Mooi plekje.

We hebben de laatste dagen voornamelijk de LF9 gevolgd, een lange-afstands-fietsroute die van Breda naar Nieuweschans loopt langs de denkbeeldige kustlijn als we geen dijken hadden gehad. Deze brengt ons mooi in een rechte lijn van zuidwest naar noordoost Nederland.

We hebben veel in Nederland gefietst en kunnen alleen maar constateren dat het overal in Nederland vol is. Behalve in de Flevopolder. In dit nieuwe stukje Nederland kun je je nog in de rimboe wanen. Want er zijn hier stukken waarin je geen enkel teken van beschaving ziet. Ook niet in de verte. Tenminste, als er geen weg was geweest.

Maar we fietsen ook een stuk langs de rand van de polder, uitzicht op Wolderwijd en Veluwemeer. Door het mooie weer zijn alle strandjes bezet en worden we weer herinnerd aan de Zuid-Franse kust waar we een paar weken geleden langs fietsten.

We komen door een paar leuke (Hanze)stadjes heen. Elburg, Oldebroek, Hattem en Zwolle. Het is druk hier. Iedereen heeft een snipperdag genomen en gelijk hebben ze. En veel opa's en oma's die in de laatste vakantieweek van het Noorden op de kleinkinderen passen.

Twee pontjes hebben we vandaag nog. Eerst moeten we voor Zwolle over de IJssel, bij Hattem. Dit kost ons een euro per persoon. Gelukkig is het niet al te druk en kunnen we bij de eerste vaart mee. Van de andere mensen horen we dat hier bij mooi weer, in het weekend, hordes mensen staan en dat het sneller is om om te rijden. Het tweede pontje is bij Hearst en dat is nog een met de hand gesleept pontje. Er kunnen niet meer dan een paar fietsen tegelijk op en de schipper trekt je met houten blokken langs een lijn naar de overkant. En dat allemaal voor 60 cent per persoon.

We eindigen bij Ria die ons een heerlijk koud drankje voorzet en een Hollandse maaltijd. Dat betekent dus aardappelen, vlees en groente. En het is inderdaad een maaltijd die we een hele tijd niet gehad hebben. We voelen ons er helemaal thuis en genieten van de mooie avond.

Woensdag 30 augustus: van Hasselt naar Baflo

44,0 kilometer (2247 totaal)

Thuis

Coming back to where you started is not the same as never leaving.

Het voorspelde slechte weer is gekomen. Vannacht kletterde het al tegen de ruiten en nu zie ik op buienradar één grote vlek van blauw, paars en rood over Nederland. Vandaar dat we vandaag een beetje smokkelen en vanmiddag thuis komen.

De temperatuur is tien graden lager dan gisteren. We trekken gewoon de regenkleding aan en fietsen door het Overijsselse landschap naar Meppel. Veel namen hier zijn gerelateerd aan het zwarte water en we kunnen inderdaad constateren dat veel water hier zwart is. De regen is af en aan erger, maar omdat we naar huis gaan deert het ons weinig.

In Meppel zoeken we het station op. Met onszelf hadden we de afspraak dat we zouden blijven fietsen zolang het mooi weer is. In dat geval waren we morgen thuis gekomen want de afstand Hasselt-Baflo was, volgens onze route, ongeveer 140 kilometer. Nu korten we een stukje in en nemen de trein naar Groningen.

In de trein was mijn achterband ineens weer leeg. Maar we willen wel graag nog het laatste stukje fietsen van Groningen naar Baflo. Ik pomp de band op en hij blijft hard. Bij Paddenpoel is hij weer bijna leeg. Bij een fietsenmaker kan ik hem weer flink hard oppompen. Hiermee houdt hij het 20 kilometer en in Winsum pomp ik hem voor de laatste keer op. Na al die landschappen die we gezien hebben, voelt het Groninger landschap als thuis. Ik mag dan misschien in het westen geboren zijn, maar nu ben ik een Groninger. Dit is mijn thuis.

Na een dikke 2200 kilometer rijden we om half twee Baflo binnen. Blij dat we er zijn, want we zijn best wel moe. En ook tevreden want we hebben een mooie tocht achter de rug waarin we veel gezien hebben.

Speciale dank gaat uit naar Mevr. van der Veeke. Niet alleen haalde ze de spelfouten uit mijn schrijfsels, ze censureerde ook de dingen die niet gezegd mochten worden en vulde me aan met gebeurtenissen en ideeën. Zonder haar had je minder leuke verhalen gehad. Maar haar belangrijkste bijdrage zit in het gezelschap. Ik zou het niet graag zonder haar fietsen. Dan zou ik de gezelligheid missen. En de opbeurende woorden als ik weer een keer stuk zit. Mijn dank is groot daarvoor. Samen genieten is toch meer dan dubbel genieten.